

Om indholdet

Indledningen til *Dansk Branchekode 2025* (DB25) er delt op i tre dele.

- Første del* Første del, der består af kapitel 1, er en kort introduktion til det internationale klassifikationssystem. I kapitlet beskrives de forskellige aktivitets- og produktklassifikationer på internationalt og europæisk plan samt hvordan disse relaterer sig til hinanden og hænger sammen.
- Anden del* Anden del, der består af de næste 3 kapitler, udgør en kort introduktion til principperne for brancheplacering. I kapitel 2 beskrives kort, hvordan man finder den korrekte branche. Derefter følger en redegørelse for kodesystemet og strukturen (kapitel 3). I kapitel 4 opridses kort baggrunden for revisionen af Dansk Branchekode og relationen til DB07. Læsning af disse tre kapitler vil gøre læseren i stand til at foretage de fleste brancheplaceringer og giver et hurtigt overblik over strukturen i og baggrunden for DB25.
- Tredje del* Tredje del går i dybden med principper, definitioner og baggrund for DB25. Kapitel 5 indeholder en uddybende beskrivelse af afgrænsninger, definitioner og principper for DB25. Her gennemgås grundlaget, den bagvedliggende teori og de praktiske retningslinjer for arbejdet med brancheklassifikationen.

Kapitel 6 beskriver reglerne for brancheklassificering af virksomheders aktiviteter og enheder efterfulgt af en gennemgang af særlige regler, der er gældende inden for enkelte hovedafsnit i brancheklassifikationen (kapitel 7).

I kapitel 8 beskrives forskellen mellem DB07 og DB25 og i kapitel 9 beskrives de forskellige typer enheder, der definerer en virksomhed. Enhedstyperne repræsenterer forskellige tilgange til at beskrive virksomhedernes strukturer og aktiviteter.

- Nøglen mellem DB25 og DB07* *Dansk Branchekode 2025* omfatter ikke nøglen mellem DB07 og DB25, men denne kan hentes på hjemmesiden. Her vil I også kunne finde andre filer til download.

Del 1. Det internationale klassifikationssystem af økonomiske aktiviteter

1. Dansk Branchekode: Introduktion og baggrund

DB25 er baseret på NACE

Dansk Branchekode 2025 (DB25) er en statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter, som er baseret på EUs klassifikation, NACE Rev. 2.1¹, som er baseret på FNs klassifikation, ISIC Rev. 5².

Formålet med denne type klassifikationer er, at kunne lave sammenlignelige statistikker over både tid og grænser.

I det følgende beskrives det sammenhængende system af hhv. aktivitets- og produktklassifikationer.

1.1. Det internationale system af aktivitets- og produktklassifikationer

Aktivitetsklassifikationer

Som nævnt ovenfor anvendes DB, NACE og ISIC til klassifikation af økonomiske aktiviteter, hvorfor de benævnes *aktivitetsklassifikationer*. Det er virksomhedernes *økonomiske aktiviteter*, der klassificeres.

Sammenlignelige statistikker

Statistikker, der er udarbejdet på basis af DB25, er sammenlignelige på det 4-cifrede niveau³ i EU, og på det 2-cifrede niveau på verdensplan.

NACE er baseret på ISIC

NACE er baseret på ISIC forstået på den måde, at NACE er mere detaljeret end ISIC. ISIC og NACE har præcis de samme elementer på de højeste niveauer, mens NACE er mere detaljeret på de lavere niveauer. For at sikre, at statistikkerne er sammenlignelige internationalt, er de definitioner og vejledninger, der er udarbejdet til brug af NACE i EU, konsistente med dem, der er offentliggjort i vejledningen til ISIC.

Produktklassifikationer

Såvel i FN som EU er der imidlertid sideløbende med *aktivitetsklassifikationer* også udviklet *produktklassifikationer*, som klassificerer varer og tjenesteydelser. Kriterierne for disse klassifikationer knytter sig til egenskaber ved varer og tjenester, fx anvendte materialer, forarbejdningsgrad, anvendelsesformål mv. Det er output fra en produktionsproces, dvs. resultatet af en økonomisk aktivitet, der klassificeres.

Almindeligvis entydig sammenhæng mellem proces og output

Ensartethed i output indebærer ofte også ensartethed i produktionsproces, og der vil derfor almindeligvis være en entydig sammenhæng mellem en proces og dens output. Dermed kan en økonomisk aktivitet ofte defineres ud fra de produkter, der

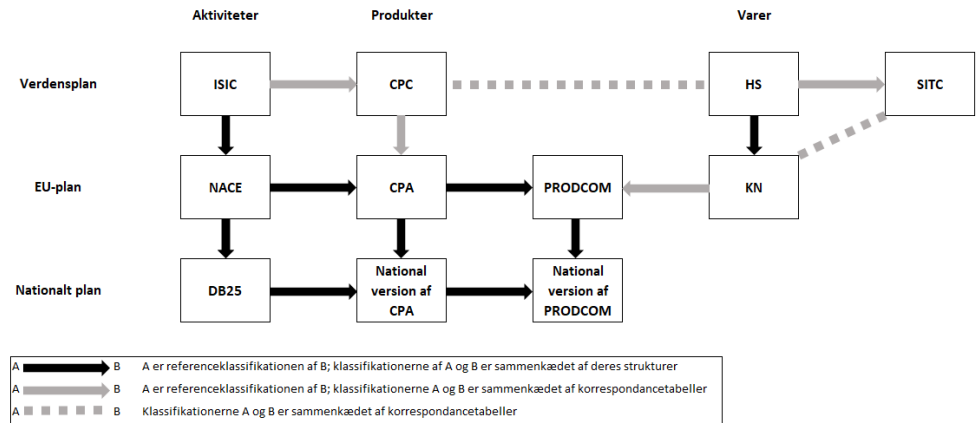
¹ NACE er en forkortelse af den franske titel "Nomenclature generale des Activités économiques dans les Communautés Européennes" (Generel statistisk nomenklatur for økonomiske aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber).

² ISIC: International Standard Industrial Classification of all economic activities.

³ Det er obligatorisk at anvende NACE i det europæiske statistiske system i forbindelse med udarbejdelse og formidling af en lang række statistikker.

produceres. Det gør det muligt at henføre kategorierne i produktklassifikationerne til de modsvarende aktiviteter i aktivitetsklassifikationerne.

En grafisk fremstilling af dette system fremgår af nedenstående figur. De enkelte elementer er efterfølgende kort beskrevet.

Figur 1: Det integrerede system af økonomiske statistiske klassifikationer.

- FNs ISIC** International Standard Industrial Classification (ISIC) af økonomiske aktiviteter er udarbejdet af den statistiske kommission i FN.
- EUs NACE** Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne (NACE) betegner de statistiske klassifikationer af økonomiske aktiviteter, der er udviklet i Den Europæiske Union siden 1970. NACE forordninger udgør rammerne for indsamling og præsentation af en lang række statistikker for økonomisk aktivitet inden for bl.a. økonomi- og erhvervsstatistik, fx statistik på produktion, beskæftigelse, værditilvækst og nationalregnskab.
- FNs CPC** Central Product Classification (CPC) blev udviklet af FN og udgør den internationale produktklassifikation. CPC blev vedtaget i 1989 og er siden revideret i 1997. Formålet med CPC er at gøre det muligt at harmonisere andre produktklassifikationer på en sådan måde, at dataene kan overføres til CPC-kategorier. Der er endvidere tilstræbt en nær sammenhæng mellem CPC og ISIC.
- EUs CPA** Classification of Products by Activities (CPA) er EUs udgave af CPC, der klassificerer produkter (varer såvel som tjenesteydelser). CPA afviger fra CPC ved, at den fordeler produkterne efter aktiviteter i NACE. CPA afviger fra CPC ved, at den fordeler produkterne efter aktiviteter i NACE. CPA er 6-cifret og har en struktur, som på alle niveauer følger opbygningen i NACE. De første 4 cifre i CPA-koderne er således identiske med de tilsvarende NACE-koder. CPA er designet til at kategorisere produkter, der har fælles karakteristika, og danner grundlag for statistik over produktion, distribution, forbrug, international handel og transport af sådanne produkter.

10 Begreber og principper for brancheplacering

<i>Verdenstold-organisationens HS</i>	Harmonized Commodity Description and Coding System (HS) er den internationale toldklassifikation. HS er udviklet af Verdenstoldorganisationen WCO. I lighed med mange andre lande har EU-medlemsstaterne siden 1988 anvendt HS som klassifikation for toldtariffen og for udenrigshandelsstatistikken. HS er en 6-cifret hierarkisk struktureret vareklassifikation. Der er meget tæt sammenhæng mellem CPC og HS.
<i>EUs KN</i>	Den Kombinerede Nomenklatur (KN) er EUs klassifikation for toldtariffer, og danner grundlag for udenrigshandelsstatistik. KN er en underopdeling af HS, hvor KN koderne er 8-cifrede, og de første seks cifre er identiske HS. KN opdateres årligt.
<i>EUs PRODCOM</i>	EU har udarbejdet en produktliste til en harmoniseret statistik over produktion af industriprodukter, PRODCOM ⁴ (Europæisk produktionsstatistiksystem for minedrift og vareproduktion). PRODCOM er en 8-cifret kode, der er afledt af HS. De første 6 cifre er identiske med CPA-koderne. PRODCOM listen revideres hvert 2. eller 3. år, så den tætte sammenhæng med CPA og KN kan opretholdes.

Dette sammenhængende system af klassifikationer af forskellig art sikrer, at statistikker, der er udarbejdet i forskellige geografiske områder, er sammenlignelige, og at data for forskellige statistiske områder, fx produktion af varer og handel med varer, også er sammenlignelige.

Del 2. Introduktion til branchekodning

2 Begreber og principper for brancheplacering

2.1 Dansk Branchekode er gældende standard

<i>Til statistisk brug</i>	Dansk Branchekode (DB) er en statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter, hvorfor Danmarks Statistik er ansvarlig myndighed. DB danner grundlag for en lang række statistikker, fx om omsætning, produktion, beskæftigelse, investeringer, serviceydelser mv. Dansk Branchekode 2025 (DB25) indeholder 738 branchekoder (6-cifrede), som beskriver forskellige økonomiske aktiviteter. Som nævnt i Del 1, afsnit 1, er formålet med branchekoderne at kunne lave sammenlignelige statistikker.
<i>Administrativ anvendelse</i>	Dansk Branchekode anvendes derudover til forskellige administrative formål af en række offentlige og private aktører, herunder Skattestyrelsen, fx skatte- og momspligter, banker, forsikringsselskaber og brancheorganisationer. Ved anvendelse af Dansk Branchekode til ikke-statistiske formål er det vigtigt at forstå, hvordan økonomiske aktiviteter klassificeres.

⁴ PRODCOM er udledt af det franske udtryk "PRODUCTION COMMUNAUTAIRE"

2.2 Intro til begreber og principper for brancheplacering

<i>Hierarkiske klassifikationer</i>	Mere specifikt er hierarkiske klassifikationer karakteriseret ved en finere og finere opdeling af kategorierne, der gør det muligt at indsamle og præsentere de statistiske oplysninger med forskellig detaljeringsgrad.
<i>Standard for klassifikation af økonomiske aktiviteter</i>	DB25 er den danske standard for statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter. DB25 præsenterer økonomiske aktiviteter på en sådan måde, at der kan knyttes én DB25-kode til en statistisk enhed, der udfører aktiviteterne.
<i>Økonomisk aktivitet</i>	En økonomisk aktivitet finder sted, når ressourcer som fx kapitalvarer, arbejdskraft og fremstillingsteknik kombineres for at frembringe specifikke produkter (varer eller tjenester). En økonomisk aktivitet kan karakteriseres ved et <i>input</i> af ressourcer, en <i>produktionsproces</i> og et <i>output</i> i form af produkter.
<i>En eller flere økonomiske aktiviteter</i>	Enheder kan udføre flere økonomiske aktiviteter og kan defineres på forskellige måder i henhold til specifikke karakteristika. Det er således <i>aktiviteten</i> , der klassificeres, og ikke <i>enheden</i> .
<i>Hovedaktivitet</i>	Hovedaktiviteten er den aktivitet, der yder det største bidrag til en enheds <i>værditilvækst</i> .
<i>Værditilvækst</i>	Værditilvæksten kan beregnes som forskellen mellem værdien af produktionen og værdien af forbruget i produktionen.
<i>Biaktivitet</i>	En biaktivitet (sekundær aktivitet) er enhver anden økonomisk aktivitet i enheden, hvis output er varer eller tjenesteydelser, der er egnede til salg til tredjepart. Det betyder, at modtageren af disse varer eller tjenesteydelser skal være en ekstern enhed. En enhed kan udføre flere biaktiviteter, disse skal dog ikke altid registreres.
<i>Hjælpeaktivitet</i>	Produktionen af hoved- og biaktiviteter sker med henblik på salg på markedet eller til andre formål, fx kan varer være på lager til fremtidigt salg eller til videre forarbejdning. Hjælpeaktiviteter udføres udelukkende for at understøtte enhedens hovedaktivitet eller biaktiviteter ved kun at levere varer eller tjenesteydelser til brug for denne enhed, fx er opbevaringen af de producerede varer på eget lager, en hjælpeaktivitet.

2.2.1 Sådan fastsættes den korrekte branchekode

<i>Aktivitetsklassifikation</i>	Brancheklassifikationen er en aktivitetsklassifikation og ikke en produktklassifikation. Der vil dog ofte være en entydig sammenhæng mellem aktiviteten og de produkter eller tjenesteydelser, der er resultatet (output) af aktiviteten. Det betyder, at hovedaktiviteten ofte kan fastlægges ud fra de produkter eller tjenesteydelser, der produceres. Både produkterne og tjenesteydelsernes anvendelsesmuligheder, samt input, processer og teknikker anvendt til at producere disse, kan være med til at definere hvilken branche, der omfatter aktiviteten.
<i>Aktiviteten er afgørende</i>	Enheder ⁵ , der udøver samme økonomiske hovedaktivitet, tilhører samme branche, uanset om de er (en del af) selskaber, enkeltmandsvirksomheder eller offentlige virksomheder, moderselskabet er en udenlandsk enhed, eller om enheden består af

⁵ "Enhed" benyttes her som fællesbetegnelse for begreberne Firma, Virksomhed, Arbejdssted, Produktionsenhed, Institution, Organisation mv., hvortil der skal knyttes en branchekode.

12 Begreber og principper for brancheplacering

mere end én enhed. Der sondres ikke i forhold til typen af juridisk organisering eller produktionsmetoder, fordi disse forhold ikke vedrører aktivitetens karakteristika.

Der skelnes heller ikke i forhold til om arbejdet udføres maskinelt vs. manuelt, eller om det udføres på en fabrik eller på et værksted. Moderne vs. traditionelle fremstillingsprocesser, formel vs. uformel eller mellem lovlig vs. ulovlig produktion er heller ikke et klassifikationskriterie.

I modsætning til tidligere, skelner DB25 ikke mellem de salgskanaler (måder), som detailhandlen benytter. I stedet klassificeres både detail- og engroshandel i forhold til det solgte produkt, uanset om varen sælges i butik, online, via boder, markeder eller automater.

Desuden har geografiske forhold heller ingen indflydelse på klassificeringen, dvs. om aktiviteten foregår til lands, til vands eller i luften, fx el-installationsarbejde eller rengøringsaktivitet.

*Fremgangsmåde:
top-down*

Brancheplacering af en økonomisk aktivitet skal foretages vha. den såkaldte *top-down metode*, hvor man starter på brancheklassifikationens højeste niveau, og bevæger sig ned igennem mere detaljerede niveauer til de danske brancher. Det kan være hensigtsmæssigt at kombinere denne metode med udelukkelsesmetoden, dvs. udelukke kodeværdier, som aktiviteten ikke tilhører, når en branchekode skal fastlægges.

Denne fremgangsmåde følger 5 trin:

1. Identificér den hovedafdeling (øverste niveau, med alfabetisk inddeling), der har den højeste andel af værditilvæksten
2. Inden for denne hovedafdeling identificeres den hovedgruppe (2 cifret niveau), der har den højeste andel af værditilvæksten

Inden for denne hovedgruppe identificeres den gruppe (3 cifret niveau), der har den højeste andel af værditilvæksten

3. Inden for denne gruppe identificeres den undergruppe (4 cifret niveau), der har den højeste andel af værditilvækst
4. Inden for denne undergruppe identificeres den branchekode (6-cifret niveau), der har den højeste andel af værditilvæksten

Eksempel:

Hovedaktiviteten i en enhed er at producere slagtesvin. Hvilken branchekode skal enheden tildeles?

Først findes hovedafdelingen

En gennemgang af hovedafdelingerne i DB25 viser, at hovedafdeling A, "Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri" må være den korrekte hovedafdeling at placere produktion af slagtesvin i.

- Så findes hovedgruppen* Hovedafdeling A er delt i 3 hovedgrupper:
- 01 "Plante- og husdyravl, jagt og serviceydelser i forbindelse hermed"
 - 02 "Skovbrug og skovning"
 - 03 "Fiskeri og akvakultur"

Produktion af slagtesvin passer kun med beskrivelsen "Plante- og husdyravl, jagt og serviceydelser i forbindelse hermed" i hovedgruppe 01, og derfor vælges denne hovedgruppe.

- Så findes gruppen* Hovedgruppe 01 er delt i 7 grupper:
- 01.1 "Dyrkning af etårige afgrøder"
 - 01.2 "Dyrkning af flerårige afgrøder"
 - 01.3 "Planteformering"
 - 01.4 "Husdyravl"
 - 01.5 "Blandet landbrugsdrift"
 - 01.6 "Støtteaktiviteter i forbindelse med landbrug og forarbejdning af afgrøder efter høst"
 - 01.7 "Jagt, fældefangst og serviceydelser i forbindelse hermed"

Produktion af slagtesvin passer kun med beskrivelsen "Husdyravl" i gruppe 01.4, og derfor vælges denne gruppe.

- Så findes undergruppen* Gruppe 01.4 er delt i 8 grupper:
- 01.41 "Avl af malkekvæg"
 - 01.42 "Avl af andet kvæg og bøfler"
 - 01.43 "Avl af heste og dyr af hestefamilien"
 - 01.44 "Avl af kameler og dyr af kamelfamilien"
 - 01.45 "Avl af får og geder"
 - 01.46 "Svineavl"
 - 01.47 "Fjerkræavl"
 - 01.48 "Avl af andre dyr"

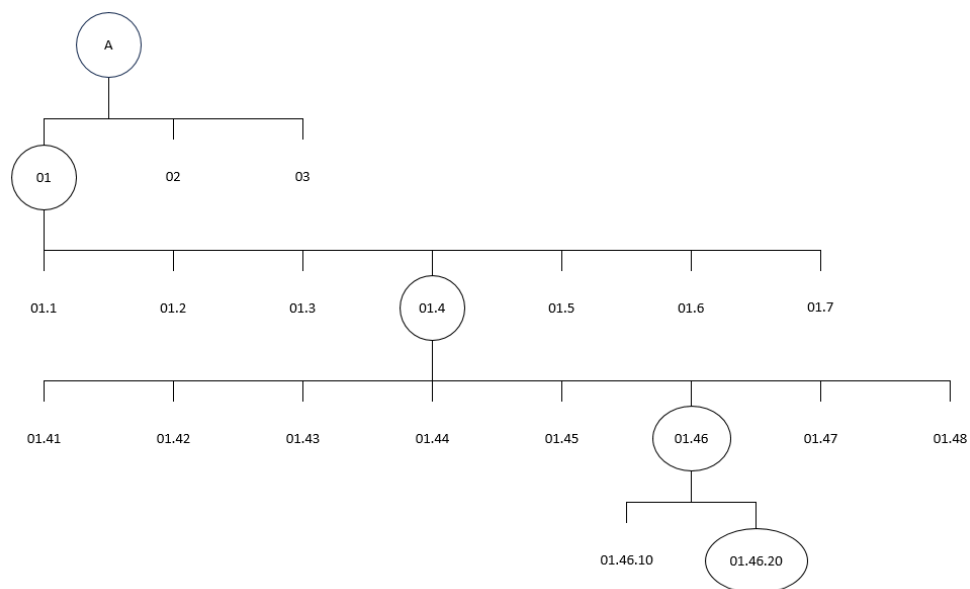
Produktion af slagtesvin passer kun med beskrivelsen "Svineavl" i undergruppe 01.46, og derfor vælges denne undergruppe.

- Til sidst findes branchen* Undergruppe 01.46 er delt i 2 brancher:
- 01.46.10 "Avl af smågrise"
 - 01.46.20 "Produktion af slagtesvin"

Produktion af slagtesvin passer med beskrivelsen i branche 01.46.20 og derfor vælges denne branchekode.

Dette er illustreret i den følgende figur.

14 Begreber og principper for brancheplacering

Figur 2a: Top-down metoden til at klassificere enheder i DB25

*Stikordsregisteret
som genvej*

I mange tilfælde vil det ikke være nødvendigt at gå helt så minutiøst frem. Stikordsregisteret bagerst i bogen kan være en hurtig genvej til at brancheplacere en enhed, men skal bruges med tanke på ovennævnte top-down metode.

2.3 Hovedaktivitet og værditilvækst

*Enheder med
flere aktiviteter*

En enhed vil ofte udføre en række forskellige økonomiske aktiviteter, der kan henføres til hver sin branche. Enheden placeres i den branche, hvor den største del af værditilvæksten skabes. Brancheplaceringen foretages også her på grundlag af top-down metoden og data om de største aktiviteter.

*Værdi-
tilvækst*

En enhed skal brancheplaceres efter sin *hovedaktivitet*, dvs. den aktivitet, der yder det største bidrag til *værditilvæksten*. Værditilvæksten er forskellen mellem værdien af produktionen og værdien af forbruget i produktionen, men kan også defineres som lønomkostninger plus "aflønningen" af kapitalapparatet.

Hovedaktiviteten kan i nogle tilfælde udgøre mindre end 50% af enhedens samlede værditilvækst, men den vil altid være den største af enhedens økonomiske aktiviteter.

*Tilnærmede værdier
for ukendt værditilvækst*

I praksis vil der være tilfælde, hvor det ikke er muligt at bestemme værditilvæksten for de forskellige aktiviteter, som en enhed udøver, og at klassificeringen må bestemmes vha. erstatningskriterier. Disse kriterier kan være:

- a. baseret på output:
 - bruttoproduktionen for de varer og tjenesteydelser, der er forbundet med hver aktivitet
 - værdien af salget eller omsætningen af produktgrupper, der kan tilskrives hver aktivitet
- b. baseret på input:
 - lønninger (eller indkomst for selvstændige) plus de afskrivninger, der er forbundet med hver aktivitet, antal medarbejdere involveret i enhedens forskellige økonomiske aktiviteter
 - arbejdstid udført af medarbejdere tilknyttet hver aktivitet

Kan være misvisende Der er således tale om *praksiskriterier*, som kan bruges, når værditilvæksten er ukendt. Man skal være opmærksom på, at anvendeligheden af disse varierer mellem forskellige typer af aktiviteter. I mange tilfælde vil lønomkostninger eller beskæftigelse være en god indikator. (se afsnit 6.1.2)

2.4 Biaktiviteter og hjælpeaktiviteter

Enheder har kun én hovedaktivitet, men ofte flere andre aktiviteter. Det kan være både økonomiske aktiviteter eller hjælpeaktiviteter.

Biaktiviteter En biaktivitet (sekundær aktivitet) er en økonomisk aktivitet, der resulterer i et output, som er egnet til salg til tredjepart, men hvor bidraget til værditilvæksten er mindre end hovedaktivitetens. Køber af output, varer eller tjenesteydelser, er en *ekstern* enhed.

En enhed kan udføre flere biaktiviteter.

I praksis klassificeres en biaktivitet dog kun, hvis begge af følgende kriterier er opfyldt eller hvis aktiviteten sker på egen adresse:

- Biaktivitetens omsætning udgør mindst 500.000 kroner om året (2025) og
- Omsætningen samtidig udgør mindst 10% af den samlede omsætning.

Både hoved- og biaktiviteter er økonomiske aktiviteter, men det gælder ikke hjælpeaktiviteter. Der skal derfor skelnes mellem hoved- og biaktiviteter på den ene side og hjælpeaktiviteter på den anden, fx bogføring, markedsføring og salg af egne produkter, transport, oplagring, indkøb, reparation og vedligehold. Produktion af hoved- og biaktiviteter sker med henblik på salg på markedet eller til andre formål, fx kan produkterne være på lager til fremtidigt salg eller til videre forarbejdning.

Hjælpeaktiviteter, er ... Hjælpeaktiviteter udføres udelukkende for at understøtte enhedens hovedaktivitet eller biaktiviteter, og leverer varer eller tjenesteydelser til brug for denne enhed, dvs. *internt*.

Hvis hjælpeaktiviteterne udføres geografisk adskilt fra hovedaktiviteten, markeres disse som hjælpeenheder med branche som hovedaktiviteten.

Hjælpeaktivitet, hvis ... En aktivitet kategoriseres som en hjælpeaktivitet, hvis den opfylder alle følgende betingelser:

- a. Den understøtter kun den eller de enheder, der udfører dem
- b. Den bidrager til enhedens omkostninger
- c. Outputtet (sædvanligvis tjenesteydelser, sjældent varer) er ikke en del af enhedens endelige produkt, og genererer ikke en fast bruttoomsætning
- d. En sammenlignelig aktivitet i en lignende skala udføres i lignende produktionsenheder

Ikke hjælpeaktivitet, hvis ... Følgende aktiviteter betragtes fx **ikke** som hjælpeaktiviteter:

- a. Produktion af varer og tjenesteydelser, der sker for egen regning, fx byggearbejder for egen regning, som skal klassificeres særskilt i byggeriet, og softwareproduktion udelukkende til intern brug i virksomheden

- b. Produktion af output, hvoraf en væsentlig del sælges på markedet, selv om en del af det forbruges i forbindelse med hovedaktiviteten
- c. Produktion af varer eller tjenesteydelser, som efterfølgende bliver en integreret del af produktionen af hoved- eller biaktiviteten, fx produktion af kasser til pakning af egne produkter
- d. Produktion af energi (et integreret kraftværk), selv om hele produktionen forbruges af modervirksomheden
- e. Køb af varer til videresalg i uændret tilstand
- f. Intern forskning og udvikling, da disse aktiviteter ikke yder en service, der forbruges under løbende produktion

I disse tilfælde bør separate enheder, hvis separate data er tilgængelige, adskilles og anerkendes som uafhængige og derefter klassificeres efter deres aktivitet.

2.5. Flere og integrerede aktiviteter

Der kan være tilfælde, hvor en enheds aktiviteter består af betydelige dele af flere brancher i Dansk Branchekode. Dette kan skyldes:

- *Vertikal integration*, hvor virksomheden udfører flere trin i en sammenhængende produktionsproces: vertikal integration af aktiviteter, fx træfældning kombineret med savværk eller fremstilling af tekstiler med efterfølgende produktion af beklædningsgenstande eller
- *Horisontal integration* af aktiviteter, fx udførelse af engros- og detailsalg af samme enhed, fx udførelse af engros- og detailsalg af samme enhed eller
- Enhver kombination af aktiviteter, der ikke kan adskilles inden for én statistisk enhed.

Hvis dette er tilfældet, bør enhedens hovedaktivitet klassificeres i henhold til nedenstående regler. Hvis værditilvæksten ikke kan bestemmes for de involverede aktiviteter, kan der anvendes tilnærmelser, som angivet ovenfor, forudsat, at deres anvendelse på de forskellige aktiviteter er ensartet.

Vertikal integration *Vertikal integration* af aktiviteter forekommer, når de forskellige produktionstrin udføres efter hinanden af den samme enhed, og hvor outputtet fra én proces fungerer som input til den næste. Her klassificeres enheden efter hvilket led i produktionskæden, der bidrager mest til værditilvæksten, vha. top-down metoden.

Horisontal integration *Horisontal integration* af aktiviteter forekommer, når flere aktiviteter udføres samtidigt ved brug af de samme produktionsfaktorer (fx fremstilling af bageriprodukter og færdigretter). Afgørelsen af brancheplacering skal ske efter værditilvækstprincippet i overensstemmelse med top-down metoden, og de samme forholdsregler skal tages ved brug af indikatorer for værditilvækst (se 2.3 og 6.1.2).

Se afsnit 6.2.3 for en uddybende beskrivelse af integration.

2.6. Særlige tilfælde

2.6.1 Outsourcing

Nogle enheder sælger varer eller tjenesteydelser under eget navn, selvom den faktiske produktion, såsom den fysiske omdannelsesproces i tilfælde af fremstilling, udføres helt eller delvist af andre gennem specifikke kontraktlige aftaler, dvs. på honorar- eller kontraktbasis. Til disse tilfælde anvendes følgende begreber:

<i>Ordregiver</i>	<i>Ordregiver</i> er en enhed, der indgår i et kontraktforhold med en anden enhed (leverandør) til at udføre dele af en produktionsproces, eller endda hele produktionsprocessen.
<i>Leverandør</i>	<i>Leverandør</i> er en enhed, der udfører specifikke opgaver, som fx dele af en produktionsproces eller endda hele produktionsprocessen, i et kontraktforhold med en ordregiver. Leverandører omtales indimellem også som underleverandører.
<i>Outsourcing</i>	<i>Outsourcing</i> er en kontraktlig aftale, som specificerer den opgave, som leverandøren skal udføre på den produktionsproces, som ordregiver outsourcer.
<i>Fabriksløs fremstilling</i>	<i>Fabriksløs fremstiller eller fremstilling (FGP)</i> ⁶ er en ordregiver, der har kontrollen over produktionen af en vare, fx ved levering af de nødvendige tekniske specifikationer, som kræves for at producere varen, eller som ejer de intellektuelle rettigheder.

Leverandører klassificeres normalt i samme branche som enheder med samme aktivitet, dvs. produktion af de samme varer eller tjenesteydelser for egen regning. Undtagelser fra denne regel findes for handelsaktiviteter, for hvilke der findes separate kategorier for sådanne outsourcete aktiviteter (se gruppe 46.1 "Engroshandel på honorar- eller kontraktbasis").

Yderligere oplysninger om outsourcing findes i Bilag 2.

3. Branchekodesystem og -struktur

3.1. Opbygningen af DB25

Eksempel på sammenhængene Nedenstående eksempel fra DB25 illustrerer sammenhængen mellem niveauerne og mellem de tre brancheklassifikationer DB25, NACE rev. 2.1 og ISIC rev. 5.

C	Fremstillingsaktiviteter
10	Fremstilling af fødevarer
10.1	Forarbejdning og konservering af kød og fremstilling af kødprodukter
10.11	Forarbejdning og konservering af kød, undtagen fjerkrækød
10.11.10	Forarbejdning af svinekød
10.11.90	Forarbejdning af andet kød

⁶ Factoryless Goods Producer (FGP)

18 Branchekodesystem og -struktur

I den følgende tabel vises en oversigt over niveauerne:

Eksemplificeret
niveauinddeling

Fremstilling af fødevarer			
	NACE Rev. 2.1	DB25	
C			Fremstillingsaktiviteter
10			Fremstilling af fødevarer
	10.1		Forarbejdning og konservering af kød og fremstilling af kødprodukter
	10.11		Forarbejdning og konservering af kød, undtagen fjerkrækød
		10.11.10	Forarbejdning af svinekød
		10.11.90	Forarbejdning af andet kød

① Hovedafdeling

② Hovedgruppe

③ Gruppe

④ Undergruppe

⑤ Branche

Hovedafdelingen Det første bogstav (C) i eksemplet identificerer *hovedafdelingen*.

Hovedgruppen De to første cifre (10) i eksemplet identificerer *hovedgruppen*.

Gruppen De tre første cifre (10.1) identificerer *gruppen*. Der er i alt 9 grupper under hovedgruppe 10.

Undergruppen De fire første cifre (10.11) identificerer *undergruppen*. Der er i alt tre undergrupper under gruppe 10.1.

Branchen De sidste to cifre (hhv. 10 og 90) markerer den danske underopdeling af undergruppe 10.11 i NACE rev. 2.1. Undergruppe 10.11 således opdelt i to *brancher*, hvoraf den ene, branche 10.11.90, kan betegnes som en restgruppe (da den dækker over bearbejdning af alt andet kød end svinekød).

Danske underopdelinger Der er lavet danske underopdelinger af NACE Rev. 2.1, hvis der er tilstrækkelig økonomisk aktivitet det pågældende område, og hvis området er særlig vigtigt og varieret i den danske erhvervsstruktur. Desuden skal det være muligt at udgive statistik for området.

3.2. Om branchebeskrivelserne

Noter til langt
de fleste brancher

Titlen på en branche i DB25 beskriver ikke i alle tilfælde præcist, hvad branchen omfatter. Derfor er der knyttet forklarende noter til langt de fleste branchekoder, som beskriver branchens indhold nærmere. I de fleste tilfælde er det også specificeret, hvad branchen *ikke* indeholder, jf. følgende eksempel.

Eksempel på
branchebeskrivelse

Engroshandel og detailhandel			
	NACE Rev. 2.1	DB25	
		01.19.00	Dyrkning af andre etårige afgrøder Branchen omfatter dyrkning af etårige afgrøder, fx dyrkning af foderafgrøder, roefrø og frø fra foderplanter samt dyrkning og fremstilling af blomster, afskårne blomster, blomsterknopper og blomsterfrø. Omfatter: ① - dyrkning af alle andre etårige afgrøder, fx: • kløver, lucerne, esparsette, fodermajs, lupiner og andre græsser, foderkål og lignende foderplanter • roefrø og frø af foderplanter • blomster • blomsterfrø - afskæring af blomster og blomsterknopper Omfatter også: ② - dyrkning af flerårige blomster og andre pryplanter Omfatter ikke: ③ - dyrkning af sukkerroefrø, jf. 01.13.00 - dyrkning af etårige krydderplanter, aromaplanter og lægeplanter, jf. 01.28.00

- ① Under overskriften "Omfatter" defineres det generelle indhold i branchen. "Omfatter" skal læses som "Omfatter bl.a.". Listen er således ikke udtømmende, men skal ses som retningsgivende. I de tilfælde, hvor branchetitlen anses for at være uddybende, undlades dette afsnit.
- ② Overskriften "Omfatter også" nævner aktiviteter, som er omfattet af branchen, men som måske ikke umiddelbart forventes at tilhøre den pågældende branche.
- ③ Overskriften "Omfatter ikke" nævner aktiviteter, som er beslægtede med den pågældende branches aktiviteter, men som er indeholdt i andre brancher, der henvises til.

Noter Alle hovedafdelinger samt mange hovedgrupper, grupper og undergrupper indeholder en generel definition, der afgrænser og beskriver indholdet i det pågældende niveau. Her gives eksempler på, hvilke aktiviteter niveauet omfatter, og i mange tilfælde også hvilke aktiviteter, der ikke omfattes.

20 Baggrund og relation til DB07

*Anvendte
forkortelser*

I branchebeskrivelserne anvendes følgende forkortelser i alfabetisk rækkefølge:

bl.a.	blandt andet
fx	for eksempel
i.a.n.	ikke andetsteds nævnt
jf.	jævnfør
mv.	med videre
o.lign.	og lignende

4. Baggrund og relation til DB07

4.1. Baggrunden for revisionen af Dansk Branchekode

Revision

Som tidligere nævnt er NACE rev. 2 blevet revideret, og fra 1. januar 2025 gælder NACE rev. 2.1 på europæisk plan. Derfor har DB07 undergået en tilsvarende revision, hvorfor det er DB25, der gælder som den danske brancheklassifikation fra d. 1. januar 2025. I forbindelse med revisionen er der foretaget ændringer i den klassifikationens overordnede struktur.

*Nye teknologier, aktiviteter
og produkter*

Årsagen til, at en brancheklassifikation revideres, er, at den økonomiske udvikling, og ny teknologi, skaber nye aktiviteter og produkter, som har fået en større betydning for økonomien. Det er vigtigt, at statistikkerne afspejler virkeligheden, hvorfor det har været nødvendigt at tilpasse brancheklassifikationen til den udvikling, der har været siden 2008, da DB07 trådte i kraft. Fx har digitaliseringen, globaliseringen og en stigende opmærksomhed på bæredygtighed ikke blot har ændret økonomiske aktiviteter, men også resulteret i nye aktiviteter.

*Brud i
tidsserier*

På den anden side er en vis kontinuitet nødvendig for, at data kan sammenlignes over tid. Enhver revision af brancheklassifikationen kan betyde databrud. Samtidig er implementeringen af en revideret brancheklassifikation, hvor der har været strukturelle ændringer, meget ressourcekrævende. Et stort antal enheder skal omkodes, og ændringerne skal indarbejdes i statistikkerne.

4.2. Den overordnede opbygning

Ændringer i opbygningen af Dansk Branchekode Ændringer i strukturen for ISIC og NACE har medført ændringer i Dansk Branchekode 2025 (DB25), fx er en hovedafdeling er blevet delt i to, og en hovedgruppe er blevet nedlagt og fordelt på tre hovedgrupper.

Detaljeringsgraden på det 3- og 4-cifrede niveau er forøget Detaljeringsgraden i NACE er forøget, fra 272 grupper (3-cifrede) til 287 og fra 615 undergrupper (4-cifrede) til 651. Forøgelsen af antallet af undergrupper har mindsket behovet for nogle af branchekoderne, således at antallet af 6-cifrede branchekoder kun er øget fra 736 i den seneste version af DB07 til 738 i DB25.

Nye begreber på det højeste niveau Der er introduceret nye begreber på det højeste niveau i klassifikationen, og der er områder, som er blevet reorganiseret, og der er gjort plads til erhvervsaktiviteter, hvis omfang er vokset. Samtidig har der været lagt vægt på at bevare strukturen i klassifikationen på alle de områder, der ikke udtrykkeligt kræver ændringer på baggrund af nye begreber.

Følgende tabel præsenterer den overordnede sammenhæng mellem hovedafdelingerne i DB07 og DB25. Bemærk, at denne tabel kun viser den enkeltvise, overordnede sammenhæng mellem hovedafdelingerne. Den fuldstændige sammenhæng er beskrevet i en nøgle imellem DB07 og DB25, som er tilgængelig på hjemmesiden.

Sammenhæng mellem hovedafdelingerne i DB07 og DB25

DB07		DB25	
Hoved-afdeling	Beskrivelse	Hoved-afdeling	Beskrivelse
A	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	A	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri
B	Råstofindvinding	B	Råstofindvinding
C	Fremstillingsvirksomhed	C	Fremstillingsaktiviteter
D	El, gas, og fjernvarmeforsyning	D	El-, gas- og fjernvarmeforsyning
E	Vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand	E	Vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
F	Bygge- og anlægsvirksomhed	F	Bygge- og anlægsaktiviteter
G	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler	G	Engroshandel og detailhandel
H	Transport og godshåndtering	H	Transport og godshåndtering
I	Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	I	Overnatningsfaciliteter og restaurationsaktiviteter
J	Information og kommunikation	J	Udgiveraktiviteter, radio- og TV-aktiviteter samt produktion og distribution af medieindhold
		K	Telekommunikation, computerprogrammering, IT-konsulentaktiviteter, IT-infrastruktur og andre informationsaktiviteter
K	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	L	Finansierings- og forsikringsaktiviteter
L	Fast ejendom	M	Aktiviteter i forbindelse med fast ejendom
M	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	N	Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter
N	Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	O	Administrations- og støtteaktiviteter
O	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	P	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring
P	Undervisning	Q	Undervisning
Q	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	R	Aktiviteter inden for sundheds- og socialvæsen
R	Kultur, forlystelser og sport	S	Kultur, sport og fritidsaktiviteter
S	Andre serviceydelser	T	Andre serviceydelser
T	Private husholdninger med ansat medhjælp; husholdningers produktion af varer og tjenesteydelser til eget brug, i.a.n.	U	Aktiviteter i husholdninger med ansat medhjælp og husholdningers produktion af udifferentierede varer og tjenesteydelser til eget brug
U	Ekstraterritoriale organisationer og organer	V	Ekstraterritoriale organisationers og organers aktiviteter

Del 3. Uddybende beskrivelse af branchekodning

5. Afgrænsninger, definitioner og principper

5.1. DB25 koden

DB25 er NACE-koden tilføjet et 2-cifret løbenummer

I Dansk Branchekode er den 4-cifrede NACE-kode tilføjet et 2-cifret løbenummer. I de tilfælde, hvor der er lavet danske underopdelinger, har løbenumrene typisk et spring på 10. Disse spring gør klassifikationen fleksibel i den henseende, at eventuelle fremtidige ændringer nemt kan tilføjes.

Koden til hovedafdelingsniveauet ikke integreret i DB25-koden

Koden til hovedafdelingsniveauet (dvs. bogstavet) er ikke integreret i DB25-koden, som bruges til at identificere den hovedgruppe, gruppe, undergruppe og branche, der beskriver en bestemt aktivitet. Aktiviteten "Fremstilling af flydende biobrændstoffer" identificeres fx med koden 20.51.00, hvor 20 er koden for hovedgruppen, 20.5 er koden for gruppen, 20.51 er koden for undergruppen og 20.51.00 er koden for branchen. Hovedafsnit C, som denne branche hører til, vises altså ikke i selve koden.

Brugen af "0", "00" og "90"

I de tilfælde, hvor et niveau i klassifikationen ikke er opdelt yderligere i klassifikationen, bruges "0" i kodepositionen på det næste mere detaljerede niveau. Hvis en undergruppe ikke underopdeles i den danske brancheklassifikation, tilføjes "00" som løbenummer.

Koden for branchen "Dyrlægeaktiviteter" er fx 75.00.00, fordi hovedgruppen "Dyrlægeaktiviteter" (kode 75) hverken er opdelt i grupper, undergrupper eller brancher. Branchen "Fremstilling af øl" er kodet som 11.05.00, da hovedgruppen "Fremstilling af drikkevarer" (kode 11) ikke er opdelt i flere grupper, men gruppen "Fremstilling af drikkevarer" (kode 11.0) er opdelt i undergrupper. Endelig er undergruppen "Fremstilling af øl" (kode 11.05) ikke opdelt i flere brancher.

En restgruppe inden for en undergruppe tildeles så vidt muligt løbenummer 90.

24 Afgrænsninger, definitioner og principper

I tabellen nedenfor fremgår antallet af kategorier i DB25, DB07, DB93, NACE og ISIC.

<i>Antal kategorier i Dansk Branchekode, NACE og ISIC</i>	Hovedafdeling er	Hoved- grupper	Grupper	Under- grupper	Danske brancher
DB25	22	87	287	651	738
DB07, 3. udgave	21	88	272	615	736
DB07, 2. udgave	21	88	272	615	729
DB07, 1. udgave	21	88	272	615	726
DB03	61	61	222	501	825
DB93, 2. udgave	60	60	221	491	810
DB93, 1. udgave	60	60	221	497	813
NACE Rev 2.1	22	87	287	651	
NACE Rev. 2	21	88	272	615	
NACE Rev. 1.1	62	62	224	514	
NACE Rev. 1	60	60	222	503	
ISIC Rev 5	22	87	258	463	
ISIC Rev. 4	21	88	238	419	
ISIC Rev. 3.1	62	62	161	298	
ISIC Rev. 3	60	60	159	292	

5.2. Dansk Branchekode er gældende standard

Statistiske klassifikationer

Statistikker kræver en systematisk klassifikation, der opdeler statistiske observationer i så homogene grupper som muligt. Statistiske klassifikationer er karakteriseret ved:

- en udtømmende dækning af det observerede univers
- kategorier, der gensidigt udelukker hinanden:
Hvert element må kun klassificeres i én kategori i klassifikationen
- metodiske principper, der tillader en konsistent placering af elementer i de forskellige kategorier i klassifikationen

Hierarkiske klassifikationer

Mere specifikt er hierarkiske klassifikationer karakteriseret ved en finere og finere opdeling af kategorierne, der gør det muligt at indsamle og præsentere de statistiske oplysninger med forskellig detaljeringsgrad.

Standard for klassifikation af økonomiske aktiviteter

DB25 er den danske standard for statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter. DB25 præsenterer økonomiske aktiviteter på en sådan måde, at der kan knyttes én DB25-kode til en statistisk enhed, der udfører aktiviteterne.

Økonomisk aktivitet

Som tidligere nævnt (se afsnit 2.2) finder en økonomisk aktivitet sted, når ressourcer, som fx kapitalvarer (maskiner, redskaber etc), arbejdskraft og fremstillingsteknik sættes sammen for at frembringe specifikke produkter (varer eller tjenester). En økonomisk aktivitet kan karakteriseres ved et *input* af ressourcer, en *produktionsproces* og et *output* i form af produkter. DB25 leverer ikke i sig selv kategorier for specifikke typer af statistiske enheder, da enheder kan udføre flere økonomiske aktiviteter og kan defineres på forskellige måder, i henhold til specifikke karakteristika. Det er således *aktiviteten*, der kategoriseres, og ikke *enheden*, der udfører den.

Én proces eller en række underprocesser En aktivitet kan bestå af én relativ ukompliceret proces (fx vævning), men kan også bestå af en hel række underprocesser, der hver især er nævnt i forskellige kategorier i klassifikationen (fx består fremstillingen af en bil af bestemte aktiviteter som støbning, smedning, svejsning, samling, lakering mv.). Hvis produktionsprocessen er opbygget som en integreret serie af elementære aktiviteter inden for den samme statistiske enhed, betragtes kombinationen som helhed som én aktivitet.

Grundlæggende afgrænsninger og sontringer DB25 sontrer ikke i forhold til typen af juridisk organisation eller driftsform, fordi sådanne kriterier ikke har sammenhæng med aktivitetens karakteristika. Enheder, der udfører den samme type økonomisk aktivitet, klassificeres i den samme kategori i DB25, uanset om de er (en del af) selskaber, enkeltmandsvirksomheder eller offentlige virksomheder, moderselskabet er en udenlandsk enhed, eller om enheden består af mere end én enhed. Derfor eksisterer der ikke en direkte forbindelse mellem DB25 og klassifikationen af institutionelle enheder i ESA (European System of Accounts) eller i SNA (System of National Accounts).

Fremstillingsaktiviteter beskrives uafhængigt af om arbejdet udføres maskinelt eller manuelt, eller om det udføres på en fabrik eller på et værksted. Moderne vs. traditionelle fremstillingsprocesser er således ikke et kriterium for DB25. Ligeledes skelner DB25 ikke mellem formel og uformel eller mellem lovlig og ulovlig produktion.

Generelt skelner DB25 ikke mellem markeds- og ikke-markedsaktiviteter som defineret i ESA/SNA, selvom denne sontring er et vigtigt element i ESA/SNA. En nedbrydning af økonomiske aktiviteter efter dette princip er nyttigt i alle de tilfælde, hvor data om værditilvæksten indsamles for aktiviteter, der finder sted både på markeds- og ikke-markedsbasis. Dette kriterium kan derefter krydsklassificeres med kategorierne i DB25. Ikke-markedstjenester i DB25 ydes kun af offentlige institutioner eller non-profitinstitutioner, der betjener husholdningerne, som regel inden for uddannelse, sundhedsydelser, sociale ydelser mv.

Som noget nyt skelner DB25 ikke mellem de forskellige måder, hvorpå varer distribueres. DB25-strukturen for både detailhandel og engroshandel er baseret på det solgte produkt, uanset om varen sælges i butik, online, via boder, på markeder eller via automater, hvilket adskiller sig fra DB07.

Indeholder kategorier for husholdningernes produktion til eget brug DB25 indeholder kategorier for husholdningernes ikke nærmere angivne produktion af varer og tjenester til eget brug. Disse kategorier henviser dog kun til en del af husholdningernes økonomiske aktiviteter, da husholdningsaktiviteter, der klart kan identificeres, er klassificeret i andre dele af DB25.

5.3. Kriterier anvendt ved udviklingen af NACE

Kriterierne afhænger af mange faktorer De principper og kriterier, der er blevet brugt til at definere og afgrænse NACE-kategorier, er baseret på input af varer, tjenesteydelser og produktionsfaktorer, produktionsprocessen og -teknikken, outputtets karakteristika, anvendelsen af outputtene samt brugen af klassifikationen til statistiske formål og tilgængeligheden af data. Disse kriterier anvendes forskelligt på forskellige niveauer af klassifikationen. Kriterierne for de mere detaljerede niveauer tager højde for ligheder i den faktiske produktionsproces, mens dette stort set er irrelevant på mere aggregerede niveauer

af klassifikationen. Økonomiske aktiviteter, der ligner hinanden i forhold til disse kriterier, er blevet grupperet sammen i NACE-kategorierne. På det laveste niveau af klassifikationen er der givet præference til produktionsprocessen og –teknikken for at definere individuelle NACE-klasser, især i klasser relateret til tjenester. På højere niveauer er karakteristika ved outputtene og anvendelsen af outputtene vigtigere for at skabe analytisk nyttige aggregeringer.

5.3.1. Kriterier for undergrupper (mest detaljeret niveau i NACE)

Gruppering af aktiviteter i undergrupper

Kriterierne, for hvordan aktiviteter kombineres og fordeles, er centrale i definitionen af undergrupper i NACE. De har til formål at sikre, at undergrupperne vil være relevante for klassificering af enhedens aktivitet, og at enheder, hvis aktivitet er klassificeret i samme undergruppe, vil være ensartede med hensyn til de aktiviteter, de udfører. Det betyder generelt, at aktiviteter grupperes, når de deler en fælles proces til produktion af varer eller tjenesteydelser.

To betingelser er søgt opfyldt for undergrupperne

Desuden er undergrupperne i NACE defineret således, at følgende to betingelser er opfyldt:

- a. Outputtet af den kategori af varer og tjenesteydelser, der karakteriserer aktiviteterne i en undergruppe, repræsenterer en stor del af outputtet af de enheder, hvis hovedaktivitet er klassificeret i den undergruppe.
- b. Undergruppen indeholder de enheder, der producerer størstedelen af den kategori af varer og tjenesteydelser, der kendetegner den.

Disse betingelser er nødvendige for, at virksomheder eller lignende enheder kan klassificeres entydigt efter deres økonomiske aktivitet, og at enheder, der indgår i en given undergruppe, er så homogene som muligt.

Den relative betydning af aktiviteter, der skal medtages

En anden vigtig overvejelse ved definitionen af undergrupper i NACE er den relative betydning af de aktiviteter, der skal inkluderes. Generelt oprettes der særskilte undergrupper for aktiviteter, der er fremherskende i de fleste EU-lande, eller som er af særlig betydning i verdensøkonomien. Der er således indført visse yderligere undergrupper i NACE. De danske underopdelinger (brancherne) er derimod primært baseret på danske interesser eller af betydning for den danske økonomi.

Som princip opretter NACE generelt ikke undergrupper, der dækker kombinerede aktiviteter, dvs. undergrupper, der integrerer aktiviteter, der allerede er klassificeret andetsteds i NACE.

5.3.2. Kriterier for grupper og hovedgrupper

Faktisk produktionsproces og anvendt teknologi

Den faktiske produktionsproces og anvendte teknologi, bliver mindre vigtig som kriterium ved gruppering af aktiviteter på de mere aggregerede niveauer, end det er tilfældet ved undergrupperne. På de øverste niveauer (hovedafdelinger og hovedgrupper) er de generelle karakteristika, for de producerede varer og tjenester, men også den mulige anvendelse af statistikkerne, fx inden for rammerne af SNA og ESA, vigtigere.

<i>Hovedkriteriet</i>	Hovedkriteriet, der anvendes ved afgrænsningen af grupper og hovedgrupper, vedrører følgende karakteristika for aktiviteterne i de producerende enheder: – typen af de varer og tjenester, der produceres, – de måder, varerne og tjenesterne anvendes på, og – input, proces og teknologi i produktionen.
<i>Typen af de producerede varer og tjenester</i>	Hvad angår typen af de varer og tjenester, der produceres, tages der hensyn til den fysiske sammensætning og fabrikationsstadiet for varerne og det behov, de opfylder. Sondring mellem kategorier med hensyn til typen af de producerede varer og tjenester danner basis for at gruppere enheder efter ligheder og sammenhænge mellem de forbrugte råmaterialer og kilderne til efterspørgsel og markeder for varerne.
<i>Vægten af kriteriet varierer fra en kategori til en anden</i>	Den vægt, der tildeles det ovenfor nævnte kriterium, varierer fra en kategori til en anden. I et antal tilfælde (fx fødevarerindustrien, tekstil-, beklædnings- og læderindustrien, fremstilling af maskiner og udstyr samt serviceindustrien) er der så stor sammenhæng mellem disse tre aspekter, at problemet med at tildele vægte ikke opstår. Hvad angår halvfabrikata, får de fysiske sammensætninger samt varernes fabrikationsstadiet ofte den største vægt. Hvad angår varer med komplicerede produktionsprocesser, så lægges der ofte mere vægt på den endelige anvendelse, teknologien og organiseringen af produktionen af varerne end på den fysiske sammensætning af varerne.

6. Klassifikationsregler for aktiviteter og enheder

6.1. Grundlæggende klassifikationsregler

6.1.1. Værditilvækst – det teoretiske kriterium

Hovedaktiviteten er den aktivitet, der bidrager mest til den totale værditilvækst

Til hver enhed, der er registreret i det ErhvervsStatistiske Register⁷ og i CVR, er der knyttet en branchekode for enhedens hovedaktivitet. Hovedaktiviteten er den aktivitet, der bidrager mest til den totale værditilvækst for den pågældende enhed. Værditilvæksten er et udtryk for den værdi, indsatsen af produktionsfaktorerne (kapital og arbejdskraft) skaber. Værditilvæksten går til aflønning af produktionsfaktorerne (bruttofaktorindkomst). Værditilvæksten er et mål for hver enheds bidrag til bruttonationalproduktet (BNP).

Klassificeringen af en enheds hovedaktivitet understøttes af:

1. De forklarende noter til DB25,
2. Beslutninger, taget af Standard Working Group i Eurostat eller af relevante arbejdsgrupper og udvalg i Danmarks Statistik, eller
3. Andre klassifikationssystemer, fx ISIC, CPA, HS, KN mv.⁸ og tilknyttede korrespondancetabeller (nøgler).

⁷ Rådets forordning (EEC) Nr. 2186/93.

⁸ Se afsnit 2.3.

<i>Én eller økonomisk aktivitet eller flere økonomiske aktiviteter</i>	I det tilfælde, hvor en enhed kun udfører én økonomisk aktivitet, er denne enheds hovedaktivitet bestemt ved den DB25-branche (ud over hjælpeaktiviteter, jf. afsnit 4.4), der beskriver den pågældende aktivitet. Hvis enheden udfører flere økonomiske aktiviteter, bestemmes hovedaktiviteten på basis af den værditilvækst, der er knyttet til hver aktivitet, efter de regler, der er angivet nedenfor. Sekundære økonomiske aktiviteter klassificeres kun såfremt de har en væsentlig økonomisk betydning.
<i>Værditilvækst</i>	Enhedens hovedaktivitet bestemmes ud fra den værditilvækst, der er knyttet til hver økonomisk aktivitet. Det relevante værdiansættelsesbegreb⁹ er bruttoværditilvækst (i basispriser), defineret som forskellen mellem produktion i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser. <i>Basisprisen</i> er det beløb, som producenten modtager fra køberen, for en enhed af produceret vare eller tjeneste, beregnet som produktionspris minus eventuel afgift, plus ethvert tilgodehavende tilskud af producenten, som følge af dennes produktion eller salg. Det omfatter ikke transportomkostninger, der faktureres separat af producenten.
<i>Manglende data om værditilvækst</i> <i>Praksiskriterier</i>	6.1.2. Værditilvækst – indikatorer og praksiskriterier
	Det er nødvendigt at kende enhedens aktiviteter, og de enkelte aktiviteters respektive andel af værditilvæksten, for at kunne bestemme hovedaktiviteten i en enhed. Det er imidlertid ikke altid muligt at få oplysninger om værditilvæksten knyttet til de forskellige aktiviteter, hvorfor klassifikationen af aktiviteten må udføres ved hjælp af indikatorer for værditilvækst, også kaldet <i>praksiskriterier</i>. Disse kan fx være: a. baseret på output: – bruttooutput fra enheden, der bidrager til varer og tjenester, der er knyttet til hver aktivitet – værdien af salget eller omsætningen fra produktgrupper, der falder inden for hver aktivitet, b. baseret på input: – lønninger og gager fordelt på hver aktivitet (eller indkomst fra selvstændige) – antallet af medarbejdere, der er beskæftiget med de forskellige aktiviteter i enheden – den tid, som medarbejderne bruger på de forskellige aktiviteter i enheden. Disse indikatorer eller praksiskriterier, og anvendes som tilnærmede værdier for værditilvækst, når data mangler, for at opnå det bedst mulige estimat af værditilvæksten. Brugen af praksiskriterier ændrer ikke på de metoder, der bruges til at fastlægge hovedaktiviteten eller dens branche.
<i>Kan være misvisende</i>	Når de anførte praksiskriterier anvendes, skal man imidlertid være opmærksom på, at de i nogle tilfælde kan være misvisende.

⁹ ESA (European System of National and Regional Accounts) / SNA 2025 (UNSDs System of National Accounts 2025)

Inputbaserede praksiskriterier

Salg/Omsætning Når salg (omsætning) bruges som en tilnærmelse for værditilvæksten, skal det tages i betragtning, at omsætningen og værditilvæksten ikke altid er proportionale. For eksempel medfører en given omsætning inden for handel normalt en meget lavere værditilvækst end en omsætning inden for fremstilling. Selv inden for fremstilling kan forholdet mellem salget og den tilhørende værditilvækst variere mellem og inden for aktiviteter. Ved nogle aktiviteter defineres omsætning på en bestemt måde, som gør det vanskeligt at sammenligne med andre aktiviteter. Det gælder fx finansielle formidlingsaktiviteter og forsikringsaktiviteter. Man skal gøre sig de samme overvejelser, når der anvendes data for bruttooutput som indikator for værditilvækst.

Bruttofortjenesten Mange enheder udfører handel og andre aktiviteter. I disse tilfælde er tallene for handelsomsætningen uegnede som indikatorer for den ukendte værditilvækst andel i handelsaktiviteten. Bruttofortjenesten (forskellen mellem handelsomsætningen og indkøbet af varer til videresalg justeret for lagerændringer) er en meget bedre indikator. Handelsfortjenesten derimod kan variere inden for den enkelte grossist- og detailbranche, og mellem de forskellige handelsaktiviteter. Desuden er man nødt til at tage hensyn til de specielle klassifikationsregler for handel, der er angivet i afsnit 7.3.

Inputbaserede praksiskriterier

Løn og beskæftigelse Lignende forholdsregler skal overvejes, når der anvendes inputbaserede praksiskriterier. Proportionaliteten mellem lønninger og gager eller antal beskæftigede på den ene side og værditilvæksten på den anden side er ikke pålidelig, hvis arbejdsintensiteten i forskellige aktiviteter er forskellig. Arbejds- og kapitalintensiteten kan variere betydeligt mellem forskellige økonomiske aktiviteter, og tilligemed mellem aktiviteter i samme branche. Et eksempel er manuel produktion af enkelte varer i forhold til maskinel masseproduktion af en vare.

6.2. Multiple og integrerede aktiviteter

Vertikal eller horisontal integration af aktiviteter Der kan forekomme tilfælde, hvor en betydelig del af aktiviteterne i en enhed er medtaget i mere end én branche i DB25. Disse er muligvis resultatet af den vertikale integration af aktiviteter (fx træfældning kombineret med drift af savværk eller aktiviteter i en lergrav kombineret med aktiviteterne på et teglværk), eller den horisontale integration af aktiviteter (fx fremstillingen af bageriprodukter kombineret med fremstillingen af chokoladevarer) eller alle kombinationer af aktiviteter inden for en statistisk enhed. I disse situationer skal enheden klassificeres i overensstemmelse med de regler, der er angivet i dette afsnit.

Aktiviteter, der falder i to forskellige brancher Hvis en enhed udfører aktiviteter, der falder i to forskellige brancher i DB25, vil der i praksis altid være en aktivitet, der tegner sig for mere end 50 pct. af værditilvæksten. Den aktivitet, der repræsenterer mere end 50 pct. af værditilvæksten, er hovedaktiviteten og bestemmende for enhedens branchekode.

I komplekse tilfælde anvendes top-down metoden I det komplekse tilfælde, hvor en enhed udfører mere end to aktiviteter, der falder i mere end to forskellige brancher i DB25, samtidig med, at ingen af dem tegner sig for mere end 50 pct. af værditilvæksten, skal enhedens aktivitetsklassifikation ske ved anvendelse af top-down metoden.

6.2.1. Top-down metoden

*Top-down metoden
følger et
hierarkisk princip*

Top-down metoden følger et hierarkisk princip: Klassifikationen af en enhed på det laveste niveau i klassifikationen skal være konsistent med klassifikationen af enheden på de højere niveauer i strukturen. For at opfylde denne betingelse starter processen med identifikation af den relevante position på det højeste niveau og fortsætter ned gennem niveauerne i klassifikationerne på følgende måde:

1. Identificer den hovedafdeling, der har den højeste andel af værditilvæksten.
2. Inden for denne hovedafdeling identificeres den hovedgruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for hovedafdelingen.
3. Inden for denne hovedgruppe identificeres den gruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for hovedgruppen.
4. Inden for denne gruppe identificeres den undergruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for gruppen.
5. Inden for denne undergruppe identificeres den branche, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for undergruppen.

Eksempel For overskuelighedens skyld er eksemplet kun ført ned til det 4-cifrede DB25-niveau: En enhed udfører følgende aktiviteter med tilhørende andele af den samlede værditilvækst:

Hoved-afdeling	Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse af undergruppen	Andel i procent
C	25	25.9	25.91	Fremstilling af metaltønder og lignende beholdere	10%
	28	28.1	28.11	Fremstilling af motorer og turbiner, undtagen motorer til flyvemaskiner, motorkøretøjer og knallerter	6%
		28.2	28.24	Fremstilling af motordrevet håndværktøj	5%
		28.9	28.93	Fremstilling af maskiner til føde-, drikke- og tobaksvareindustrien	23%
			28.95	Fremstilling af maskiner til produktion af papir og pap	8%
G	46	46.1	46.14	Agenturhandel med maskiner, teknisk udstyr, skibe og flyvemaskiner	7%
		46.6	46.61	Engroshandel med landbrugsmaskiner, -udstyr og tilbehør hertil	28%
N	71	71.1	71.12	Ingeniøraktiviteter og lignende teknisk rådgivning	13%

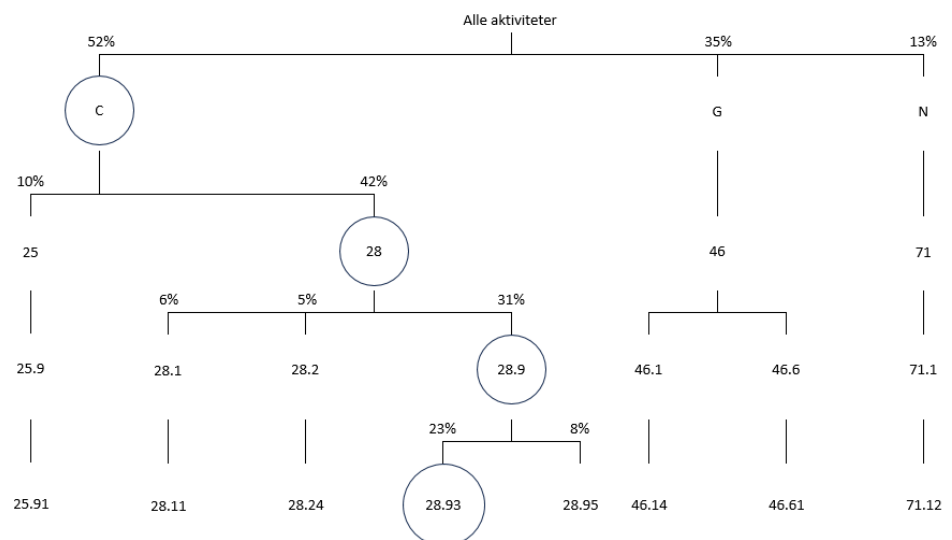
1. Identificer den hovedafdeling, der har den største andel af værditilvæksten.
 - a. **Hovedafdeling C, Fremstillingsaktiviteter: 52%**
 - b. Hovedafdeling G, Engroshandel og detailhandel: 35%
 - c. Hovedafdeling N, Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter: 13%
2. Inden for denne hovedafdeling identificeres den hovedgruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for hovedafdelingen.
 - a. Hovedgruppe 25, Fremstilling af færdige metalprodukter, undtagen maskiner og udstyr: 10%
 - b. **Hovedgruppe 28, Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.: 42%**

3. Inden for denne hovedgruppe identificeres den gruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for hovedgruppen.
 - a. Gruppe 28.1, Fremstilling af maskiner til generelle formål: 6%
 - b. Gruppe 28.2, Fremstilling af andre maskiner til generelle formål: 5%
 - c. **Gruppe 28.9, Fremstilling af andre maskiner til specielle formål: 31%**
4. Inden for denne gruppe identificeres den undergruppe, der har den højeste andel af værditilvæksten inden for gruppen.
 - a. **Undergruppe 28.93, Fremstilling af maskiner til føde-, drikke- og tobaksvareindustrien: 23%**
 - b. Undergruppe 28.95, Fremstilling af maskiner til produktion af papir og pap: 8%

Hovedaktiviteten er ikke nødvendigvis den med størst værditilvækst på detaljeret niveau

Den største andel af værditilvæksten tilhører hovedafdeling C, hvorfor hovedaktiviteten skal findes her. Derfor er den korrekte undergruppe 28.93 "Fremstilling af maskiner til føde-, drikke- og tobaksvareindustrien", selvom undergruppen med den største andel af værditilvæksten er undergruppe 46.61 "Engroshandel med landbrugsmaskiner, -udstyr og tilbehør hertil".

I nedenstående figur vises det beslutningsdiagram, der blev fulgt i eksemplet.

Figur 2b: Top-down metoden til at klassificere enheder.

Speciel tilpasning af top-down metoden for hovedafdeling G

Når det gælder anvendelsen på hovedafdeling G "Engroshandel og detailhandel", kræves der en speciel tilpasning af top-down metoden. Se flere oplysninger i afsnit 7.3.

6.2.2. Stabilitetsreglen og ændringer i hovedaktiviteten

Ændring på et bestemt tidspunkt eller gradvist

Enheder kan ændre hovedaktivitet, enten på et bestemt tidspunkt eller gradvist over en periode, enten på grund af sæsonmæssige faktorer eller på grund af en ledelsesmæssig beslutning om at ændre outputmønstret. Selvom disse tilfælde kræver, at enhedens klassifikation ændres, så vil for hyppige ændringer kunne resultere i uoverensstemmelser mellem statistikker for korte perioder (månedlige og kvartalsvise) og statistikker for længere perioder, så fortolkningen af dem bliver meget vanskelig.

Stabilitetsregel Når en enhed udfører to aktiviteter, som begge bidrager med cirka 50 pct. af værditilvæksten, er der udarbejdet en stabilitetsregel for at forhindre hyppige ændringer, der ikke er opstået som følge af en betydelig ændring i de økonomiske realiteter. Ifølge denne regel skal ændringen af hovedaktiviteten foretages, når den eksisterende hovedaktivitet har udgjort mindre end 50 pct. af værditilvæksten i mindst to år.

6.2.3. Vertikalt integrerede aktiviteter

Når de forskellige trin i produktionen udføres i forlængelse af hinanden Vertikal integration af aktiviteter optræder, når de forskellige trin i produktionen udføres i forlængelse af hinanden i den samme erhvervsenhed, og når outputtet fra en proces tjener som input for den næste. Eksempler på vertikal integration omfatter fældning af træer kombineret med fremstilling af planker, en lergrav kombineret med teglværk, forberedelse af byggeplads og udførelse af arkæologisk udgravning eller produktion af beklædning og fremstilling af tekstilfabrik. Denne proces kaldes *vertikal integration* og gælder, når outputtet fra én proces bruges som input til den efterfølgende proces.

Behandles som alle andre former for flersidede aktiviteter Vertikal integration skal behandles som alle andre former for sammensatte aktiviteter, men her klassificeres efter hvilket led i produktionskæden, der bidrager mest til værditilvæksten, vha. top-down metoden.

Hvis værditilvæksten eller praksiskriterierne ikke kan bestemmes Hvis værditilvæksten eller praksiskriterierne ikke kan bestemmes for det enkelte trin i en vertikalt integreret proces på basis af enhedens egne registreringer, kan sammenligninger med andre lignende enheder anvendes. Alternativt kan værdiansættelsen af mellem- eller slutprodukter baseres på markedspriser anvendes.

De samme forholdsregler for brug af praksiskriterier, som tidligere behandlet i afsnit 2.3, gælder her. Hvis det stadig er umuligt at bestemme andelen af værditilvæksten, for de forskellige stadier i produktionskæden, kan standardtildelinger for typiske former for vertikal integration anvendes. En negativ konsekvens af at tildele én branchekode til hovedaktiviteten for en enhed, der er involveret i vertikal integration, er, at produktionskæden som repræsenteret i input/output rammerne bliver mindre klar.

6.2.4. Horisontalt integrerede aktiviteter

Samtidigt ved brug af de samme produktions-faktorer Horisontal integration af aktiviteter er tilfældet, når aktiviteter udføres samtidigt ved brug af de samme produktionsfaktorer (fx fremstilling af bageriprodukter og færdigretter). Hovedaktiviteten findes vha. værditilvækstprincippet, for hver enkelt aktivitet, i overensstemmelse med top-down metoden.

I nogle tilfælde vil det være umuligt at adskille sådanne aktiviteter statistisk i forskellige processer, tildele dem forskellige enheder eller generelt sikre separate data for dem. Generelt kan bruttooutput eller omsætning i tilfælde af horisontalt integrerede aktiviteter være de mest passende praksiskriterier, der kan bruges til at bestemme hovedaktiviteten efter top-down-metoden, hvis værditilvæksten ikke kendes. Dog skal praksiskriteriet anvendes efter værditilvækstprincippet i overensstemmelse med top-down metoden. De samme forholdsregler for brug af praksiskriterier skal tages, se afsnit 6.1.2.

7. Regler for specifikke aktiviteter

7.1. Outsourcing

Serviceproducerende aktiviteter og byggeri

Som nævnt i afsnit 2.5.1, klassificeres en ordregiver, der outsourcer hele produktionsprocessen for en vare eller tjenesteydelse efter dens hovedaktivitet generelt, som hvis den selv udfører produktionsprocessen. Dette gælder for alle serviceproducerende aktiviteter og for byggeri, mens der ved fremstilling gælder særlige hensyn:

Fremstilling

For outsourcing af en hovedaktivitet i hovedafdeling C (Fremstilling) gælder, at ordregiver ikke kun skal eje det endelige output, men desuden at ordregiver skal opfylde mindst én af følgende betingelser:

- a) eje inputmaterialerne (råvarer eller mellemprodukter) til produktionsprocessen, eller
- b) eje de intellektuelle rettigheder (IP).

Leverandøren klassificeres sammen med enheder, der producerer de samme varer for egen regning, og er i dette tilfælde klassificeret i samme branche som ordregiveren.

En ordregiver, der outsourcer hele transformationsprocessen af en fremstilling, der hverken ejer inputmaterialerne eller leverer de intellektuelle rettigheder, køber i virkeligheden den færdige vare fra leverandøren med det formål at videresælge den. I så fald skal hovedaktiviteten klassificeres i hovedafdeling G (Engros- og detailhandel), specifikt efter salgstype og varetype. Leverandørens aktivitet klassificeres med enheder, der producerer de samme varer for egen regning.

7.1.1 Outsourcing af andre produktions- og serviceproducerende processer

Hjælpeaktiviteter

Når en ordregiver outsourcer hjælpeaktiviteter (fx lønregnskaber og udbetalinger eller IT-support) til en leverandør, dvs. hjælpeaktiviteter, som understøtter ordregivers generelle funktion som produktionsenhed, så klassificeres ordregivers aktiviteter efter den aktiviteten, der bidrager mest til værditilvæksten. Leverandørens aktivitet klassificeres efter den specifikke hovedaktivitet, der udføres.

Hovedafdeling A, B, D og E

En ordregiver der outsourcer en del af produktionsprocessen, som hører under hovedafdeling A, B, D eller E, klassificeres, som hvis ordregiver udfører hele produktionsprocessen selv.

Leverandørens aktivitet klassificeres sammen med enheder, der producerer de samme varer for egen regning. Hvis leverandøren udfører andre aktiviteter, skal hovedaktiviteten fastlægges i overensstemmelse med værditilvækstprincippet.

Hovedafdeling A, B og E

Når en ordregiver outsourcer hele produktionsprocessen tilhørende hovedafdeling A B eller E, men ikke ejer inputmaterialerne (fx frø, planter, træer, dyreflokke eller yngel), så køber ordregiver i virkeligheden den færdige vare af leverandøren, med den hensigt at videresælge den. Hvis videresælget er hovedaktiviteten, klassificeres denne i afdeling 46 "Engroshandel", afhængigt af aktiviteten og den specifikke vare, der sælges.

Leverandøren klassificeres sammen med enheder, der producerer de samme varer for egen regning.

- Hovedafdeling D* Når en ordregiver outsourcer hele produktionsprocessen tilhørende hovedafdeling D, klassificeres denne i hovedafdeling D, afhængigt af aktiviteten, og den specifikke vare, der sælges.
Leverandøren klassificeres sammen med enheder, der producerer de samme varer for egen regning.
- Hovedafdeling F* Når ordregiver er bygherre, og outsourcer byggeopgaver til andre enheder (leverandører), men beholder det overordnede ansvar for byggeprocessen, klassificeres både ordregivers og leverandørens hovedaktivitet i hovedafdeling F, i den branche, der svarer til den specifikke aktiviteter, der udføres.
- Ydelser* I forbindelse med outsourcing af ydelser (fx kundesupport via callcentre i gruppe 82.2), skal den ordregiver, der outsourcer en del af de ydelsesproducerende aktiviteter, klassificeres, som om den leverer hele ydelsesprocessen.
Leverandørens hovedaktivitet klassificeres efter den del af tjenesteydelsen, der udføres.
Hvis ordregiver outsourcer hele den ydelsesproducerende aktivitet, klassificeres både ordregiver og leverandør som om de udførte hele aktiviteten.

Yderligere oplysninger om outsourcing findes i Bilag 2.

7.2. Formidlingsaktiviteter

- Definition af formidlingsaktiviteter* De teknologiske fremskridt i de seneste to årtier har medført, at der er opstået flere formidlingsaktiviteter. FNs ekspertgruppe for internationale statistiske klassifikationer definerer ikke-finansielle formidlingstjenester som følger:

"Formidlingsaktiviteter er aktiviteter, der letter transaktioner mellem købere og sælgere med henblik på bestilling og/eller levering af varer og tjenesteydelser mod et gebyr eller kommission, uden at levere tjenesteydelserne eller tage ejerskab over de varer, der formidles. Disse aktiviteter kan udføres på digitale platforme eller gennem ikke-digitale kanaler. Indtægter fra formidlingsaktiviteterne kan omfatte andre indtægtskilder, såsom indtægter fra salg af annonceplads¹⁰."

Et eksempel på formidlingsaktivitet, er når en virksomhed tilbyder en platform, hvor sælgere af en vare, fx biler, kan oprette salgsannoncer på platformen. Dermed formidles kontakt mellem sælger og køber. Hvis sælgere kun kan oprette annoncer for én varegruppe, fx motorkøretøjer, er platformens aktivitet omfattet af 47.92.00, "Formidlingsaktiviteter inden for specialiseret detailhandel".

¹⁰ Indtægter fra salg af annonceplads skal ikke medtages i værditilvækstberegningen

*Finans- og
forsikringsaktiviteter er ikke
nødvendigvis formidling*

Definitionen udelukker finans- og forsikringsaktiviteter, som er klassificeret i hovedafdeling L "Pengeinstitut- og finansaktiviteter, forsikring". Derfor er der oprettet separate grupper eller undergrupper i de afsnit, hvor disse varer og tjenesteydelser produceres (se 4.1), som kombineret med tidligere kategorier, kan således identificere alle ikke-finansielle formidlingstjenester, som nu er en væsentlig komponent i leveringen af de underliggende varer eller tjenester i de respektive afdelinger. Formidlingstjenester (undtagen monetær formidling), som ikke kan klassificeres i de dedikerede undergrupper eller tilhører flere grupper, er integreret i en dedikeret undergruppe 82.40.

7.3. Engroshandel og detailhandel

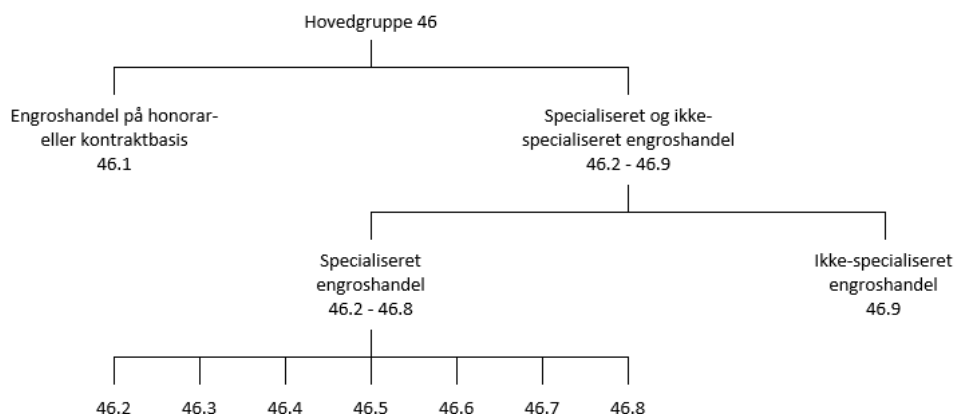
Brancheklassifikationen skelner ikke længere mellem de forskellige måder, hvorpå varer distribueres. Strukturen for detail- og engroshandelsbrancherne er i denne klassifikation baseret på det solgte produkt, uanset om varen sælges i butik, online, via boder, på markeder eller via automater.

Der skelnes stadig mellem engros- og detailhandel, og der er særlige regler for klassificeringen af en enhed, der udfører forskellige horisontalt integrerede handelsaktiviteter. Hvis de varer, der sælges af enheden, ikke omfatter en enkelt gruppe, der tegner sig for mindst 50 % af værditilvæksten, kræver anvendelse af top-down metoden særlig forsigtighed og yderligere overvejelser.

Engroshandel

Inden for hovedgruppe 46 "Engroshandel" skal der først tages stilling til ejerskabet af de handlede varer: gruppe 46.1 "Engroshandel på honorar- eller kontraktbasis" omfatter tilfælde, hvor grossisten *ikke* overtager ejerskabet af de varer, der handles, mens gruppe 46.2 til 46.9 omfatter tilfælde, hvor grossisten overtager ejerskabet af varer, der sælges. Hvis valget falder på gruppe 46.2 til 46.9, så består det andet trin i at vælge mellem "ikke-specialiserede" og "specialiserede" (se nedenfor). Endelig skal gruppen og undergruppen identificeres ved hjælp af top-down metoden.

Nedenstående figur repræsenterer det beslutningsstræ, der skal bruges til at klassificere en enheds hovedaktivitet til en bestemt undergruppe i afdeling 46 "Engroshandel".

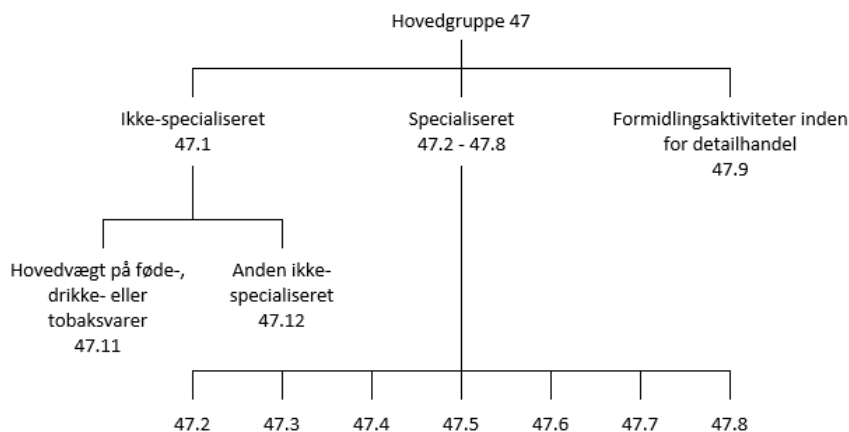

Figur 3: Beslutningsdiagram for bestemmelsen af hvilken undergruppe en enhed skal klassificeres under i hovedgruppe 46 "Engroshandel".

Detailhandel

Inden for hovedgruppe 47 "Detailhandel" skal der først tages stilling til, om aktiviteten er omfattet af gruppe 47.9 "Formidlingsaktiviteter inden for detailhandel" eller de andre grupper i hovedgruppe 47 (47.1 og 47.2-47.8). Hvis det sidste er tilfældet, skal der tages stilling til, om den pågældende enhed skal klassificeres i gruppe 47.1 "ikke-specialiseret detailhandel" eller gruppe 47.2 til 47.8 "specialiseret detailhandel" (se nedenfor). Derefter bestemmes undergruppen ud fra top-down metoden.

Den følgende figur repræsenterer det beslutningsstræ, der skal bruges til klassificering af en enhed til en bestemt undergruppe i hovedgruppe 47 "Detailhandel".

Figur 4: Beslutningsdiagram for bestemmelsen af hvilken undergruppe en enhed skal klassificeres under i hovedgruppe 47 "Detailhandel".

Der skelnes mellem "specialiseret" og "ikke-specialiseret"

Både inden for engros- og detailhandel skelnes der mellem "specialiseret" og "ikke-specialiseret" handel på baggrund af det antal undergrupper, som de solgte varer omfatter (hvor de undergrupper, der kommer i betragtning, hver skal omfatte mindst 5 pct. og mindre end 50 pct. af værditilvæksten):

- a. Hvis de solgte varer omfatter op til fire undergrupper i en af grupperne 46.2 til 46.8 (for engrossalg) eller 47.2 til 47.8 (for detailhandel), betragtes enheden som værende i "specialiseret handel". Det er derefter nødvendigt at bestemme hovedaktiviteten på basis af værditilvæksten, ved hjælp af top-down metoden, efter at først gruppen og derefter undergruppen i gruppen er valgt:

Undergruppe	Eksempel A	Eksempel B	Eksempel C
47.21	30 pct.	30 pct.	20 pct.
47.25	5 pct.	15 pct.	5 pct.
47.62	45 pct.	40 pct.	35 pct.
47.75	20 pct.	15 pct.	40 pct.
Endelig placering	Undergruppe 47.62	Undergruppe 47.21	Undergruppe 47.75

I dette tilfælde vælges der i eksempel B undergruppe 47.21, selvom undergruppe 47.62 udgør en større værditilvækst på det laveste niveau. Det skyldes, at top-down metoden foreskriver, at gruppeniveauet (3-cifret) skal bestemmes først. Her udgør gruppe 47.2 en andel på 45 pct., mens gruppe 47.6 udgør 40 pct., hvorfor førstnævnte vælges. Herefter vælges undergruppe 47.21 inden for gruppe 47.2.

- b. Hvis de solgte varer omfatter fem undergrupper eller flere i en af grupperne 46.2 til 46.8 (for engroshandel) eller 47.2 til 47.8 (for detailhandel), skal enheden klassificeres som værende ikke-specialiseret. I detailhandel placeres den derfor i gruppe 47.1. Hvis fødevarer, drikkevarer og tobak udgør mindst 35 pct. af værditilvæksten, placeres den i NACE rev. 2.1 i undergruppe 47.11. I alle andre tilfælde placeres den i undergruppe 47.12.

Undergruppe	Eksempel A	Eksempel B	Eksempel C
47.21	5 pct.	20 pct.	5 pct.
47.22	10 pct.	15 pct.	5 pct.
47.54	45 pct.	45 pct.	5 pct.
47.61	15 pct.	10 pct.	45 pct.
47.62	25 pct.	10 pct.	40 pct.
Endelig placering	Undergruppe 47.12	Undergruppe 47.11	Undergruppe 47.12

7.4. Finansielle aktiviteter

Digitale teknologier letter adgangen til finansielle tjenester

Der sket en stor udvikling inden for levering af finansielle tjenesteydelser de seneste år. Udviklingen omfatter øget brug af digitale teknologier til at lette leveringen af eller adgangen til finansielle tjenester, udvidelsen af finansielle markeder af andre enheder end de traditionelle banker og flere finansielle aktiviteter leveret af de traditionelle enheder. Finansielle formidlingstjenester, faciliteret af digitale teknologier, er ligeledes integreret i hovedafdeling L "Finansierings- og forsikringsaktiviteter".

Finansiell teknologi er ofte et medie, ikke en separat økonomisk aktivitet

Der er ikke oprettet nye grupper og undergrupper til klassificering af aktiviteter udført af finansielle teknologivirksomheder, ofte kaldet *fintech*, dvs. virksomheder, der bruger digitale teknologier til at levere, forbedre eller øge adgangen til finansielle tjenester. Sådanne aktiviteter er integreret i den eksisterende struktur i NACE og DB25, da disse ikke ses som nye aktiviteter, men snarere som eksisterende aktiviteter, der udføres via et nyt medie. Fintech-virksomheders aktiviteter klassificeres baseret på deres primære økonomiske aktivitet.

*Fintech aktiviteter i
hovedafdelingerne L og K*

Fintech-enheder, der hovedsageligt udfører finansiel formidling eller andre finansielle og forsikringsmæssige aktiviteter, klassificeres i hovedafdeling L, men hvis aktiviteten er at levere digital teknologi, der understøtter leveringen af en finansiel tjeneste, bliver aktiviteten klassificeret i hovedafdeling J eller K. Udbuddet af digital teknologi omfatter, fx software, der bruges af finansielle servicevirksomheder til at digitalisere og forbedre overholdelse af love og regler, risikostyring, lovpligtig rapportering, gennemførelse af finansielle undersøgelser og sanktioner, IT-infrastruktur (inklusive hardware og software) og analyser til at understøtte forsikring, som fx garanti-tjenester¹¹, prissætning og behandling af skader.

Special purpose entities (SPE)

Hovedafdeling L indeholder to grupper, 64.2 "Holdingselskaber og finansielle conduits aktiviteter" og 64.3 "Investeringsforeningers, investeringsselskabers og lignende finansielle enheders aktiviteter". Begge grupper klassificerer enheder, der ikke har reel økonomisk aktivitet, såsom indtægter fra salg af produkter og levering af tjenesteydelser, og beskæftiger som regel ikke personale. Dette afviger fra det normale anvendelsesområde for brancheklassifikationen (baseret på værditilvæksten eller erstatning for merværdi). Begge grupper er integreret i klassifikationen udelukkende for at lette klassificeringen af enheder i de statistiske virksomhedsregistre, som foreskrevet i Rådets forordning (EØF) nr. 2186/93. Denne type kaldes "special purpose entities" (SPE) eller ofte "skuffeselskaber", da de blot har et navn og en adresse, men ikke egentlig økonomisk aktivitet.

*Overvej andre
branchegrupper*

Når man skal klassificere en enheds hovedaktivitet i henhold til disse to grupper, 64.2 og 64.3, skal man være opmærksom på andre undergrupper, der kan være relevante. Det kan for eksempel være 66.30 "Formueforvaltning", 70.10 "Hovedsæders aktiviteter" eller 70.20 "Virksomhedsrådgivning og andre rådgivningsaktiviteter", som omfatter økonomiske aktiviteter, der bidrager til en enheds værditilvækst:

- a. Gruppe 64.2 "Holdingselskaber og finansielle conduits aktiviteter" henviser til aktiviteter i holdingselskaber, hvis hovedaktivitet er at eje koncernen, og finansielle conduits, der fungerer som et medium til at arrangere og kanalisere midler inden for koncernen.
- b. Gruppe 64.3 "Investeringsforeningers, investeringsselskabers og lignende enheders aktiviteter" dækker aktiviteter i juridiske enheder, som er organiseret til at samle værdipapirer eller andre finansielle aktiver, uden at forvalte dem på vegne af aktionærer eller begunstigede.
- c. Undergruppe 64.32 "Trusters aktiviteter" omfatter fonde, der er oprettet ved en fundats, som bl.a. beskriver fondens formål, aktiver og hvordan afkastet skal anvendes, og har ingen ikke egentlige ejere. Mange fonde betaler løbende afkast til fx stifterens familie eller andre begunstigede. Hvis fonden har et erhvervmæssigt eller almennyttigt formål, skal hovedbranchen dog afspejle denne aktivitet.
- d. Undergruppe 66.30 "Formueforvaltning" omfatter aktiviteter, der udføres på honorar- eller kontraktbasis for andre. Hvis det er egen formue, der forvaltes, henvises der til 64.99 "Andre finansielle tjenesteydelser, undtagen forsikring og pensionsforsikring i.a.n."

¹¹ På engelsk hedder det "underwriting services", og betyder, at tage en finansiel risiko mod betaling.

- e. Undergruppe 70.10 "Hovedsæders aktiviteter" omfatter tilsyn med og styring af de relaterede enheder, udøvelse af operationel kontrol og daglig ledelse. Et eksempel herpå er et moderselskab, der styrer driften i et af dets datterselskaber.
- f. Undergruppe 70.20 "Virksomhedsrådgivning og andre rådgivningsaktiviteter" omfatter konsulentaktiviteter vedr. emner såsom virksomhedens strategiske og organisatoriske planlægning, marketingmål og –politikker samt personalepolitikker.

Kursgevinster bidrager ikke til værditilvæksten

Hovedaktiviteten for en enhed, der udfører flere af de førnævnte finansielle aktiviteter, bør kategoriseres ud fra værditilvækstprincippet. Bemærk, at kursgevinster ikke udgør værditilvækst, og skal derfor ikke tages med i vurderingen.

7.5. Offentlig administration

Statslige enheder klassificeres ikke automatisk i hovedafdeling P

Brancheklassifikationen skelner ikke mellem de institutionelle sektorer, hvori en statistisk enhed er klassificeret. For eksempel er der ingen gruppe, der omfatter alle aktiviteter, der udføres af regeringen som sådan. Derfor er det ikke alle statslige organer, der automatisk får deres aktiviteter klassificeret i hovedafdeling P "Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring".

Offentlige enheder klassificeres ud fra deres økonomiske aktivitet

Aktiviteter i offentlige enheder på nationalt, regionalt eller lokalt plan, som specifikt kan henføres til andre områder af brancheklassifikationen, klassificeres i den relevante hovedafdeling.

For eksempel er aktiviteterne på et gymnasie, der administreres af en offentlig enhed, omfattet af gruppe 85.3 "Undervisning på gymnasier og erhvervsfaglige skoler samt videregående uddannelse, ikke på universitetsniveau", hvorimod den offentlige administration af uddannelsesområdet er klassificeret i undergruppe 84.12 "Administration af sundhedsvæsen, undervisning, kultur og sociale forhold". Tilsvarende henvises aktiviteterne på et offentligt sygehus til undergruppe 86.10 "Aktiviteter inden for hospitalsvæsen", hvorimod den offentlige sundhedsforvaltning er omfattet af undergruppe 84.12 "Administration af sundhedsvæsen, undervisning, kultur og sociale forhold".

Private enheder kan også klassificeres her

Omvendt omfatter hovedafdeling P ikke kun aktiviteter i statslige organer, da typiske "offentlige forvaltningsaktiviteter" udført af private enheder, også er klassificeret her.

Aktivitet af offentlig karakter og ikke enhedens juridiske karakter

Hovedgruppe 84 omfatter aktiviteter af offentlig karakter, som normalt udføres af den offentlige forvaltning, herunder vedtagelse og retlig fortolkning af love og regulering af disse, administration af programmer baseret på dem, fx lovgivende aktiviteter, beskatning, nationalt forsvar, udenrigsanliggender. Det er dog ikke den juridiske eller institutionelle karakter af enheden, der udfører aktiviteten, der er den afgørende faktor for, at en aktivitet klassificeres i denne hovedgruppe – det er udelukkende den aktivitet, der udføres af denne enhed.

7.6. On-site installation

*Integreret
bygningsinstallation
klassificeres i bygge- og
anlægsbranchen*

Aktiviteterne med installation eller montering af genstande eller udstyr, der udgør en integreret del af bygninger eller strukturer, med henblik på deres funktion, anses for at være byggeri og klassificeres derfor i afdeling 43 "Specialiserede bygge- og anlægsaktiviteter". Dette gælder for eksempel installation af rulletrapper, klimaanlæg og elinstallationer.

*Installation af maskiner og
udstyr klassificeres i
installation*

Installation af maskiner og andet udstyr, som ikke udgør en integreret del af bygninger, klassificeres i gruppe 33.2 "Installation af industrimaskiner og -udstyr", som for eksempel installation af kommunikationsudstyr.

7.7. Reparationer og vedligeholdelse

*Reparationer og
vedligeholdelse klassificeres
efter varetypen*

Aktiviteter med reparation eller vedligeholdelse af varer klassificeres i en af følgende kategorier, afhængigt af varetyperne:

- a. Reparation og vedligeholdelse af færdige metalprodukter, maskiner og udstyr er klassificeret i gruppe 33.1.
- b. Reparation af bygninger og ingeniørarbejder er klassificeret i hovedafdeling F.
- c. Reparation og vedligeholdelse af computere og kommunikationsudstyr er klassificeret i gruppe 95.1.
- d. Reparation og vedligeholdelse af varer til personlig brug og husholdningsbrug er klassificeret i gruppe 95.2.
- e. Reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og motorcykler er klassificeret i gruppe 95.3.

7.8. Selvstændigt erhvervsdrivende

*Selvstændige klassificeres
efter deres aktiviteter*

Selvstændige erhvervsdrivendes aktiviteter klassificeres efter den økonomiske aktivitet, de udfører, dvs. efter de varer eller tjenesteydelser, de producerer, hvilke ikke nødvendigvis er identiske med den økonomiske aktivitet i den enhed, de arbejder for. For eksempel kan hovedaktiviteten for en selvstændig læge, der arbejder på et hospital, klassificeres i gruppe 86.2 "Læge- og tandlægeaktiviteter", afhængigt af det specialområde, der omfatter ydelserne.

8. Definitioner af statistiske enheder

Muligheden for at indsamle oplysninger varierer afhængigt af datatypen

For at tegne et fuldstændigt statistisk billede af økonomien kræves en bred vifte af information, og det organisatoriske niveau, hvorpå det er muligt at indsamle informationen, varierer afhængigt af datatypen. For eksempel kan data for en virksomhed være tilgængelige fra kun én geografisk central placering med henvisning til flere forskellige placeringer, hvorimod data vedr. salg af produkter kan være tilgængelige for hver af de separate placeringer. For at observere og analysere dataene tilfredsstillende er det derfor nødvendigt at definere et system af typer af statistiske enheder, der er egnede til dataindsamling, kompilering og aggregering. Det er derfor nødvendigt med et system af enhedstyper med hensyn til hvilke data kan indsamles og klassificeres.

Enhedstyper

De enhedstyper, der anvendes, bygger på EU's forordning om statistiske enheder¹², der definerer følgende typer (de anvendte engelske betegnelser er angivet i parentes):

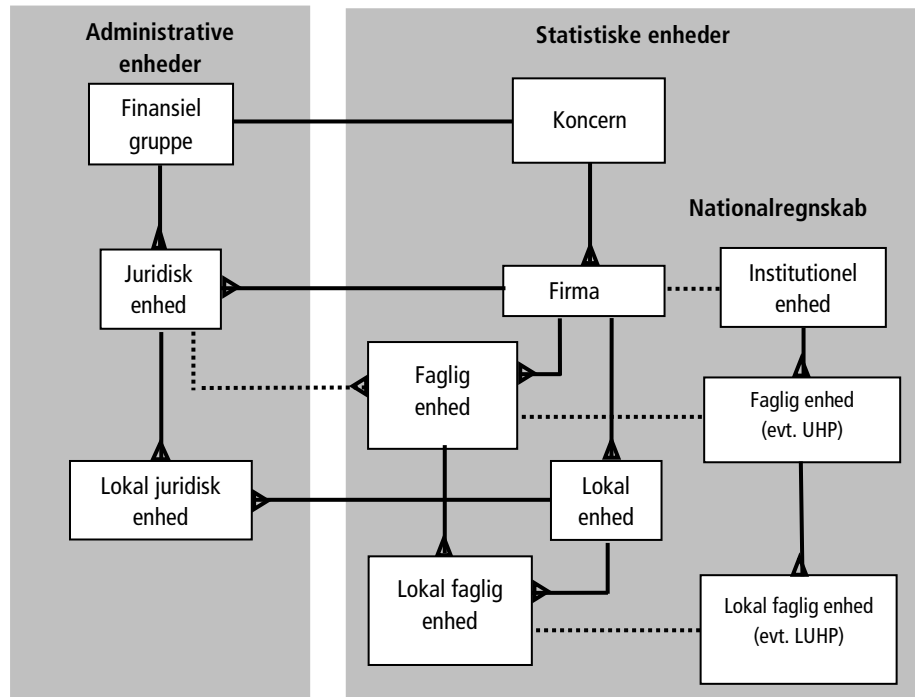
- Firma eller økonomisk enhed (enterprise)
- Den institutionelle enhed
- Koncern (enterprise group)
- Den faglige enhed (kind-of-activity unit (KAU))
- Den homogene produktionsenhed (unit of homogeneous production (UHP) - *analytisk enhed, ikke observerbar*)
- Den lokale enhed (local unit)
- Den lokale faglige enhed (local KAU)
- Den lokale homogene produktionsenhed (local UHP - *analytisk enhed, ikke observerbar*)

Sammenhængen mellem de forskellige typer af statistiske enheder er illustreret i følgende tabel:

	En eller flere lokaliteter	En enkelt lokalitet
En eller flere aktiviteter	Firma Institutionel enhed	Lokal enhed
En enkelt aktivitet	Faglig enhed UHP	Lokal Faglig enhed Lokal UHP

¹²Rådets forordning (EEC) Nr. 696/93 af 15. marts 1993 til observation og analyse af det produktive system i Det Europæiske Fællesskab (OJ No L 76, 30.3.1993).

Sammenhængen mellem hhv. administrative og statistiske enhedstyper samt de analytiske (ikke-observerbare) enhedstyper, som de fremstår i enhedsforordningen, kan illustreres af følgende diagram:

Enhedstyper i det danske statistiske system

I det danske statistiske system arbejdes der med følgende af ovennævnte enhedstyper:

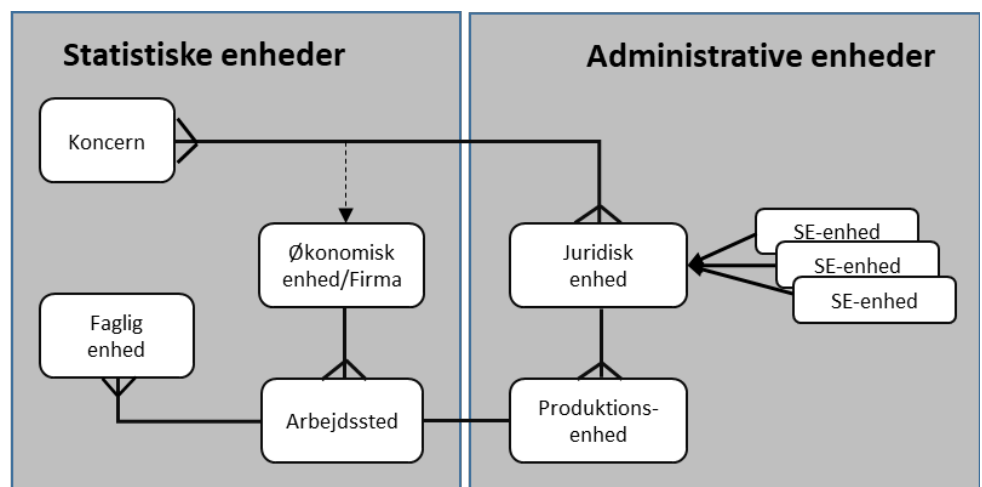
- *Den juridiske enhed* er en *administrativ* enhedstype og stammer fra CVR.
- *Firmaet* (i praksis bruges også betegnelsen "økonomisk enhed") defineres som en organisatorisk enhed, der udøver en eller flere økonomiske aktiviteter på et eller flere arbejdssteder. Det er en *statistisk* enhedstype, men er som regel sammenfaldende med den juridiske enhed. Den kan dog også bestå af flere juridiske enheder, fx når et firma er splittet op i flere juridiske enheder af skattemæssige eller finansielle årsager, men i praksis drives som et samlet firma.
- *Den institutionelle enhed* er en statistisk enhedstype, der defineres som en økonomisk enhed, der efter egen beslutning og under eget juridisk ansvar kan:
 - Eje aktiver og udøve de rettigheder, der følger heraf.
 - Påtage sig gæld.
 - Udøve økonomiske aktiviteter som fx produktion, forbrug, investering og opsparing.
 - Indgå i økonomiske transaktioner med andre enheder.
 - Meningsfuldt udarbejde et fuldt regnskab omfattende både et driftsregnskab og en statusopgørelse.
 - Der skal ikke nødvendigvis foreligge et regnskab for at en enhed opfylder definitionen. Det er tilstrækkeligt, at enheden, hvis den ønsker det, eller det kræves af den, vil kunne føre et meningsfuldt regnskab.
- *Koncernen* er en *statistisk* enhedstype, der består af flere firmaer (økonomiske enheder), der er forbundet via kontrollerende indflydelse.

- *Den faglige enhed* er en statistisk enhedstype, der defineres som de arbejdssteder inden for samme firma, der har samme branche.
- *Den lokale faglige enhed* defineres som en organisatorisk afgrænset del af et firma, der er beliggende på én adresse og har én - eller overvejende én – aktivitet. Dette er en enhedstype, der både bruges administrativt (med betegnelsen "produktionsenhed" i CVR) og statistisk (med betegnelsen "arbejdssted" i ESR). Som hovedregel er der derfor sammenfald mellem produktionsenheden og arbejdsstedet. Et arbejdssted kan dog bestå af flere produktionsenheder.

*Ansvarsområder er fordelt og
arbejdet koordineret*

Ansvaret for virksomhedsregistrering i Danmark er fordelt mellem myndigheder, opgaver er koordineret og systemerne kan dele centrale data. Kernen i systemet er det Centrale VirksomhedsRegister (CVR), som er et administrativt basisregister med grunddata om alle juridiske enheder og deres tilhørende produktionsenheder. De juridiske enheder fra CVR indgår i SKATs Erhvervssystem, der desuden rummer de administrative SE-enheder. Danmarks Statistiks ErhvervsStatistiske Register (ESR) bygger ligeledes på CVR, idet der som regel er én-til-én sammenhæng mellem hhv. den juridiske enhed i CVR og den økonomiske enhed i ESR samt produktionsenheden i CVR og arbejdsstedet i ESR. Derudover rummer ESR den afledte statistisk enhedstype, Faglig enhed, og den statistiske enhedstype, Koncern.

Sammenhængen mellem systemerne og enhedstyperne er illustreret i nedenstående diagram:

9. Særlige grupperinger til publiceringer

Dansk branchekode danner grundlag for en lang række statistikker, og dermed også for offentliggørelse af statistikker. En statistik kan offentliggøres fordelt på de 738 branchekoder eller på de 4-cifrede koder (som kaldes NACE-koder). Dog er der krav om diskretionering, så enkelte firmaer ikke kan genkendes. Derfor har Danmarks Statistik lavet fem standardgrupperinger, til brug ved offentliggørelse (se Bilag 1).

Derudover har EU lavet en særlig europæisk gruppering til industrien (hovedafdelingerne B, C, D, og E), kaldet the Main Industrial Groupings (MIGs) eller hovedindustrigrupperingerne (MIG'er) på dansk.

MIG'er grupperer alle de industrielle brancher, der er repræsenteret i hovedafdelingerne B, C, D, E i NACE. Grupperingerne består af fem kategorier af efterspørgselsbaserede produkter: Fast realkapital fx maskiner, Mellemprodukter, der videre forarbejdes, Varige forbrugsgoder fx møbler, Ikke-varige forbrugsgoder fx fødevarer, tøj og medicin og Energi. Disse grupperinger bruges til flere statistiske indikatorer, herunder indekset for industriproduktion og indekset for producentpriser.

Liste over forkortelser

BEC	Broad Economic Categories (FN klassifikation af brede økonomiske kategorier)
CPA	Classification of Products by Activity (produktklassifikation i Europa)
CPC	Central Product Classification (central produktklassifikation i FN)
EC/P	European Parliament and Council (Europaparlamentet og –rådet)
EEC	European Economic Community (Europas økonomiske fællesskab)
ESA	European System of National and Regional Accounts (Europæisk system)
EU	Den Europæiske Union
HS	Harmoniseret varebeskrivelses- og kodesystem (fra World Customs Organization)
ISIC	International Standard Industrial Classification (FN klassifikation af økonomiske aktiviteter)
KAU	Kind of Activity Unit (faglig enhed)
KN	Den Kombinerede Nomenklatur (Combined Nomenclature (CN), vareklassifikation i Europa)
LKAU	Local Kind of Activity Unit (lokal faglig enhed, ”arbejdssted”)
NACE	Europæisk klassifikation af økonomiske aktiviteter
PRODCOM	Europæisk produktklassifikation for minedrift og vareproduktion
ShowVoc	Eurostats onlineserver til metadata https://showvoc.op.europa.eu/
SITC	Standard International Trade Classification (standard handelsklassifikation i FN)
SNA	System of National Accounts (det internationalt harmoniserede nationalregnskabssystem)
SPC	Statistical Programme Committee (komité for statistiske programmer)
UN	United Nations (FN)